

Od wymiany do wymiany. Banknoty polskie 1945-1995

w zbiorach
Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju

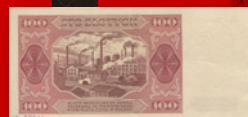
1945

1950

1974

1982

DUSZNIKI-ZDRÓJ 2020

1995

Z GENEZY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

BANK POLSKI /1828/

"W MIEŚCIE NASZYM STOLECZNYM WARSZAWIE USTANAWIAMY BANK POD NAZWISKIEM BANKU POLSKIEGO, KTOREGO CELEM BYĆ MA: ZASPĄKANIE DŁUGU PUBLICZNEGO, TUDŻIEŻ, ROZSZERZANIE HANDLU I PRZEMYSŁU NARODOWEGO."

POLSKA KRAJOWA KASA POZYCZKOWA /1918/

"ZANIM NA MOCY UCHWAŁY SEJMOVEJ NIE ZOSTANIE POWOŁANY DO ŻYCIA BANK POLSKI-POLSKA KRAJOWA KASA POZYCZKOWA, JEST JEDYNA EMISYJNA INSTYTUCJA BANKOWA PAŃSTWA POLSKIEGO, KASA CENTRALNA URZĘDÓW PAŃSTWOWYCH I MIEJSCEM PRZECHOWYWANIA DEPOZYTÓW, ZNAJDUJĄCYCH SIĘ POD OPIEKĄ PAŃSTWA."

BANK POLSKI SA /1924/

"CELEM UTRZYMANIA STAŁOŚCI PIENIĄDZA ORAZ REGULOWANIA OBIEGU PIENIĘŻNEGO I UŁATWIENIA KREDYTU ZAWIAZUJE SIĘ SPÓŁKA AKCYJNA POD NAZWĄ "BANK POLSKI", WYPOSAŻONA PRZEZ PAŃSTWO W PRZYWILEJ EMISJI BILETÓW BANKOWYCH."

NARODOWY BANK POLSKI /1945/

"CELEM UREGULOWANIA OBIEGU PIENIĘŻNEGO I KREDYTU POWOŁUJE SIĘ DO ŻYCIA INSTYTUCJĘ PAŃSTWOWĄ POD NAZWĄ NARODOWY BANK POLSKI" USTAWA-PRAWO BANKOWE Z 1982 R. STANOWI: "NARODOWY BANK POLSKI JEST CENTRALNYM BANKIEM PAŃSTWA" NARODOWY BANK POLSKI JEST BANKIEM EMISYJNYM PAŃSTWA ORAZ CENTRALNĄ INSTYTUCJĄ KREDYTOWĄ, ROZLICZENIOWĄ I DEWIZOWĄ, KTÓRY ORGANIZUJE I KOORDYNUJE DZIAŁALNOŚĆ PIENIĘŻNO-KREDYTOWĄ ORAZ KONTROLUJE JEJ REALIZACJĘ."

Tablica informacyjna z genezą NBP przy wejściu do gmachu centrali Banku w Warszawie przy Świętokrzyskiej 11/21, październik 2015 r.,
fot. Adrian Gryczuk (commons.wikimedia.org)

Od wymiany do wymiany. Banknoty polskie 1945-1995

w zbiorach
Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

katalog towarzyszący wystawie
Od wymiany do wymiany. Banknoty polskie 1945-1995,
zrealizowanej we współpracy z: Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych
i Narodowym Bankiem Polskim

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

NBP

Narodowy Bank Polski

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

PATRONAT HONOROWY MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO Cezarego Przybylskiego

DUSZNIKI-ZDRÓJ 2020

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

**DOLNY
ŚLĄSK**

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

Sponsor wystawy:

Patronat honorowy:

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**
Oddział we Wrocławiu

**DOLNY
ŚLĄSK**

PATRONAT HONOROWY MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO Cezarego Przybylskiego

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

Patronat medialny:

Katalog towarzyszący wystawie
Od wymiany do wymiany. Banknoty polskie 1945-1995

Galeria wystaw czasowych w Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

6 listopada 2020 – 28 lutego 2021

Wystawa powstała w oparciu o zbiory:

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju

Zakup banknotów do kolekcji Muzeum Papiernictwa
dofinansowano ze środków **Ministerstwa Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**, wkład własny zapewnił
Samorząd Województwa Dolnośląskiego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Autor wystawy: **Jan Bałchan**

Teksty: **Maciej Szymczyk, Jan Bałchan**

Materiały wykorzystane ze zbiorów: **Zakład Narodowy
im. Ossolińskich we Wrocławiu, Muzeum Poczty
i Telekomunikacji we Wrocławiu, Muzeum Karykatury
im. Eryka Lipińskiego w Warszawie, PWPW S.A., NBP**

Zdjęcia: **Tomasz Gmerek, Jan Bałchan**

Projekt graficzny katalogu: **Grey Studio Paweł Myszkowski**

Wydawca:

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, 2020

ISBN 978-83-60990-57-5

Dr hab. Maciej Szymczyk Dyrektor Muzeum Papiernictwa

Własna waluta od chwili odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. była niezwykle istotnym narzędziem umacniającym państwowy byt. Pieniądze nie tylko dawały Polakom inspirację do wytężonej pracy, ale stały się również ważnym łącznikiem pomiędzy obywatelem a państwem. Zamieszczone na banknotach symbole narodowe uczyły patriotyzmu, a widoki, sceny, czy portrety bohaterów narodowych przywoływały piękno polskiej ziemi i chlubne chwile z dziejów ojczyzny. Z kolei wartość złotych budowała szacunek dla państwa.

Półwiecze od wymiany w 1945 r. do wymiany w 1995 r. obejmuje okres obfitujący w niebagatelne wydarzenia z dziejów naszego kraju: koniec II wojny światowej i znalezienie się Polski w strefie wpływów sowieckich wraz z wszelkimi tego konsekwencjami, walkę o pełną niepodległość zakończoną w 1989 r. upadkiem komunizmu i wreszcie budowę w następnych latach III Rzeczypospolitej. W sferze ustroju gospodarczego to okres niejednorodny: od obowiązującej do chwili upadku komunizmu centralnie sterowanej gospodarki socjalistycznej po budowaną od 1989 r. gospodarkę rynkową. Waluta w poszczególnych okresach odgrywała nieco odmienną rolę. Wprawdzie zawsze była środkiem płatniczym i przedmiotem ogólnego pożądania, jednak w okresie socjalizmu stanowiła również narzędzie drenażu polskiego społeczeństwa. Dokonało się to przez dwie wymiany pieniędzy z 1945 r. i 1950 r., a począwszy od lat 70. również poprzez inflację powodującą topnienie oszczędności obywateli. Od 1990 r. pieniądz stopniowo odzyskiwał wartość i znaczenie, a Polacy z każdym rokiem odzyskiwali do niego szacunek. Dzięki urealnionym stopom procentowym i spadającej inflacji, powracała w społeczeństwie

wiara w sens oszczędzania, a stopniowo odbudowujący się szacunek do złotówki umacniał zaufanie obywateli do państwa.

Banknoty będące w obiegu przez pierwsze 3 powojenne dekady są przesączone socrealizmem i posiadają ogromny ładunek ideologiczno-propagandowy. Szczególnie seria wprowadzona do obiegu w 1950 r. przedstawia m.in. anonimowych ludzi pracy, dymiące fabryczne kominy – dumę władz komunistycznych, kopalnię węgla, czy żniwa. Zupełnie odmienna okazała się seria „Wielcy Polacy” zapoczątkowana w latach 70. Banknoty przedstawiające pierwszych władców Polski czy bohaterów narodowych, nie tylko przypominały historię naszej ojczyzny, ale również uczyły patriotyzmu. Szkoda tylko że w latach 80. wskutek inflacji bardzo szybko traciły wartość. Seria rozbudowywana w pierwszej połowie lat 90. o walory z sześcioma zerami „uszcześliwiła” Polaków, czyniąc wszystkich milionerami. Wartości patriotyczne są kontynuowane na banknotach będących w obiegu od 1995 r.

Banknoty zaprezentowane na wystawie pochodzą z kolekcji Muzeum Papiernictwa, zbudowanej w ostatnich latach w wyniku przekazów Narodowego Banku Polskiego i osób prywatnych oraz poprzez zakupy możliwe dzięki dotacjom Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorządu Województwa Dolnośląskiego. To dziś jedna z większych kolekcji polskich banknotów znajdujących się w zbiorach publicznych. Z prawdziwą satysfakcją prezentujemy je na wystawie „Od wymiany do wymiany...”, przypominając jednocześnie fragment naszej historii.

Okres PRL-u, niekończące się kolejki do sklepów, tutaj kolejka do banku PKO (fotografia ze Zbiorów Ossolineum).

Jan Bałchan Dział Papiernictwa

Pierwsze powojenne polskie banknoty 1945-1949

W styczniu 1945 r. utworzony został Narodowy Bank Polski, który przejął od Skarbu Państwa obowiązek emisji pieniądza. Władze Banku podjęły decyzję o stopniowym wycofywaniu z obiegu banknotów tzw. emisji moskiewskiej jak i waluty okupacyjnej.

Aby zapewnić wysoki poziom technologiczny jak i artystyczny emitowanym przez siebie banknotom władze NBP zaangażowały najlepszych polskich projektantów – Ryszarda Kleczewskiego i Wacława Borowskiego, którzy już w okresie międzywojennym współpracowali z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych, przemianowaną przez władze komunistyczne na Państwową Wytwórnię Papierów Wartościowych.

Jako pierwszy pojawił się banknot o nominale 1 000 zł zaprojektowany przez Ryszarda Kleczewskiego. W obiegu zaczął on funkcjonować od 1 września 1945 r.

W latach 1946-1949 wprowadzono 13 nowych wzorów banknotów zaprojektowanych przez Ryszarda

Kleczewskiego i Wacława Borowskiego. Do portfeli Polaków trafiło dziewięć walorów z datą emisji 1946 oraz cztery z datą 1947. Przedstawiały one symbole przemysłu i rolnictwa oraz związane z nimi wyobrażenia. Prawie wszystkie banknoty drukowane były przez PWPW w Łodzi i Warszawie, jedynie pięćsetka z datą emisji 15 lipca 1947 r. powstała w czeskiej Pradze w tamtejszej NBČS (Tiskárna Platidel Národní Banky Československé). Banknot ten w obiegu pojawił się dopiero 20 stycznia 1949 r. i był ostatnim wzorem wprowadzonym przed wymianą pieniędzy Bolesława Bieruta.

Banknoty z tego okresu drukowane były w technice typografii i offsetu:

- Wacław Borowski projektował serie banknotów emisji 15 stycznia 1946 (500 i 1000 zł), 15 maja 1946 (20, 50, i 100 zł), całą emisję 1947 (20, 100, 500, 1 000 zł),
- Ryszard Kleczewski projektował banknoty z datą emisji 15 maja 1946 (1, 2, 5, 10 zł).

banknot 1 000 złotych

emisja 1945 r.

Data emisji: 1945

Seria i numer: Ser. Dh 3523134

Technika: typografia, litografia

Wymiary: 184 x 97 mm

Awers: godło, rysunek ornamentalny,
druk w kolorze brązowym i ochrowym

Rewers: rysunek ornamentalny,
kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Ryszard Kleczewski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 01.09.1945 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący wielotonowy,
wydłużone duże gwiazdy

Sygnatura:

MD 20 N, seria i numer: Ser. Dh 3523134

banknot 500 złotych

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.01.1946

Seria i numer: E 4428233

Technika: typografia, offset

Wymiary: 176 x 94 mm

Awers: dwie postacie symbolizujące przemysł stoczniowy i rybołówstwo, druk irysowy zielonociemnofioletowy, poddruk ochrowy i jasnoszary

Rewers: panorama Gdańska nad Motławą, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 15.07.1946 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 21 N, seria i numer: E 4428233

MD 85 N, seria i numer: I 9778620

MD 86 N, seria i numer: I 9605084

banknot 1 000 złotych

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.01.1946

Seria i numer: P 0769707

Technika: typografia

Wymiary: 182 x 97mm

Awers: dwie postacie, przedstawiciele górnictwa i przemysłu, druk w kolorze brązowym, poddruk żółty i jasnoszary

Rewers: panorama Łodzi, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Wacław Borowski, postacie rytowane przez Mariana Romualda Polaka

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 16.08.1946 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 22 N, seria i numer: P 0769707

MD 87 N, seria i numer: AA 7231917

MD 88 N, seria i numer: AA 7231004

banknot 1 złoty

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.05.1946

Seria i numer: bez oznaczenia

Wymiary: 98 x 54 mm

Technika: typografia

Awers: rysunek ornamentalny, druk w kolorze amarantowym

Rewers: rysunek ornamentalny, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Ryszard Kleczewski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 02.12.1946 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący wielotonowy, wydłużone duże gwiazdy

Sygnatury:

MD 23 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 89 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 90 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 414 N, seria i numer: bez oznaczenia

banknot 2 złote

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.05.1946

Seria i numer: bez oznaczenia

Wymiary: 104 x 57 mm

Technika: typografia

Awers: godło w tle, rysunek ornamentalny, druk w kolorze zielonym (niebieskim)

Rewers: rysunek ornamentalny, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Ryszard Kleczewski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 15.03.1947 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący wielotonowy, wydłużone duże gwiazdy

Sygnatury:

MD 24 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 91 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 92 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 415 N, seria i numer: bez oznaczenia

banknot 5 złotych

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.05.1946

Seria i numer: bez oznaczenia

Technika: typografia

Wymiary: 122 x 66 mm

Awers: rysunek ornamentalny, druk w kolorze stalowym o odcieniu niebieskim

Rewers: rysunek ornamentalny, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Ryszard Kleczewski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 05.02.1948 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 25 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 93 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 94 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 416 N, seria i numer: bez oznaczenia

banknot 10 złotych

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.05.1946

Seria i numer: bez oznaczenia

Technika: typografia

Wymiary: 128 x 70 mm

Awers: godło, rysunek ornamentalny, druk w kolorze brązowym, poddruk w kolorze zielonym i złotożółtym

Rwers: rysunek ornamentalny, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Ryszard Kleczewski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 18.08.1947 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 26 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 95 N, seria i numer: bez oznaczenia

MD 96 N, seria i numer: bez oznaczenia

banknot 20 złotych

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.05.1946

Seria i numer: B 3652797

Technika: typografia

Wymiary: 158 x 84 mm

Awers: godło, rysunek ornamentalny,
druk w kolorze zielonym, brązowym
i fioletowym

Rewers: samolot na lotnisku, kolorystyka
taka jak na awersie

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 01.07.1948 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze
i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 27 N, seria i numer: B 3652797

MD 97 N, seria i numer: G 0078771

MD 98 N, seria i numer: G 0078770

banknot 50 złotych

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.05.1946

Seria i numer: N 6565479

Technika: typografia

Wymiary: 164 x 87 mm

Awers: dwa statki, z lewej strony żaglowiec, z prawej strony statek pasażerski, druk w kolorze brązowym, granatowym, fioletowym i złotoczystym

Rewers: widok morza ze statkami, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 22.09.1947 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 28 N, seria i numer: N 6565479

MD 99 N, seria i numer: N 9743945

MD 100 N, seria i numer: N 9744270

banknot 100 złotych

emisja 1946 r.

Data emisji: 15.05.1946

Seria i numer: E 7033919

Technika: typografia

Wymiary: 170 x 91 mm

Awers: banknot o tematyce rolniczej, z lewej strony kobieta z sierpem w ręku i garścią zboża, z prawej strony mężczyzna z kosą i snopkiem zboża, druk w kolorze czerwonym, poddruk jasnoszary i złotożółty

Rewers: orka traktorem, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 02.12.1946 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 29 N, seria i numer: E 7033919

MD 101 N, seria i numer: M 5273598

MD 102 N, seria i numer: M 5273904

banknot 20 złotych

emisja 1947 r.

Data emisji: 15.07.1947

Seria i numer: Ser. D 3020000

Technika: typografia

Wymiary: 158 x 84 mm

Awers: godło, rysunek ornamentalny,
druk w kolorze zielonym i jasnym khaki

Rewers: symbole nauki i pracy,
kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź, PWPW,
Warszawa. Banknot 20 zł był
pierwszym banknotem drukowanym
w PWPW w Warszawie, po jej
odbudowie.

W obiegu: 11.06.1949 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze
i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 103 N, seria i numer: Ser. D 3020000

MD 104 N, seria i numer: Ser. D 3019385

banknot 100 złotych

emisja 1947 r.

Data emisji: 15.07.1947

Seria i numer: Ser. E 5554414

Technika: typografia

Wymiary: 170 x 91 mm

Awers: pośrodku postać symbolizująca gospodarkę rolną, druk w kolorze ciemnoczerwonym i szarym

Rewers: konie na łące, druk w kolorze ciemnoczerwonym i brązowym

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź; PWPW, Warszawa

W obiegu: 21.02.1949 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 30 N, seria i numer: Ser. E 5554414

MD 105 N, seria i numer: Ser. F 7231709

MD 106 N, seria i numer: Ser. F 1640511

banknot 500 złotych

emisja 1947 r.

Data emisji: 15.07.1947

Seria i numer: SERIA X2 952363

Technika: offset

Wymiary: 175 x 94 mm

Awers: pośrodku postać symbolizująca gospodarkę morską, druk w kolorze niebieskim, poddruk irysowy brązowo-beżowo-oliwkowy

Rewers: port w Gdyni, druk w kolorze niebieskim

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: TP NBCS (Tiskárna Platidel Národní Banky Československé), Praha

W obiegu: 20.01.1949 - 14.01.1950

Znak wodny: bieżący, romby w układzie dachówkowym

Sygnatury:

MD 31 N, seria i numer: SERIA X2 952363

MD 107 N, seria i numer: SERIA P4 242912

MD 108 N, seria i numer: SERIA G4 283790

banknot 1 000 złotych

emisja 1947 r.

Data emisji: 15.07.1947

Seria i numer: Ser. H 5221232

Technika: typografia

Wymiary: 182 x 97 mm

Awers: pośrodku postać robotnika symbolizująca przemysł, druk w kolorze brązowym i zielonym groszkowym

Rewers: widok huty z dymiącymi kominami, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź

W obiegu: 01.12.1948 - 08.11.1950

Znak wodny: bieżący, jaśniejsze i ciemniejsze stylizowane litery „W”

Sygnatury:

MD 32 N, seria i numer: Ser. H 5221232

MD 109 N, seria i numer: Ser. Ł 6581581

MD 110 N, seria i numer: Ser. Ł 6581582

Wymiana pieniędzy w 1950 r.

Dr hab. Maciej Szymczyk
Dyrektor Muzeum Papiernictwa

Przygotowania do reformy walutowej władze komunistyczne utrzymywały w ścisłej tajemnicy. Gdy cała operacja była już przygotowana, 28 października 1950 r. Sejm przyjął ustawę o wymianie waluty. Proces wymiany przeprowadzono w krótkim czasie od 30 października do 8 listopada.

Posiadaną przez ludność gotówkę wymieniano bez ograniczeń kwotowych, wyplacając za 100 starych złotych 1 złotówkę. W skali 100:3 przeliczono: zobowiązania wobec skarbu państwa, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych a także wkłady oszczędnościowe w bankach do 100 tys. zł oraz płace i wszystkie ceny.

Wprowadzone jesienią 1950 r. banknoty zostały zaprojektowane przez Wacława Borowskiego, a wydrukowane jeszcze w 1948 r. Najniższe nominały: 2 i 5 zł powstały w Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w Łodzi, 10 i 20-złotowe drukowano w Budapeszcie, 50-złotowe w Sztokholmie i Pradze, a 100 i 500-złotowe w Pradze. Banknoty od 10 zł wzwyż przedstawiają wyobrażenia anonimowych postaci, nawiązujących do przedstawicieli grup społecznych. Łatwo dostrzec, że komunistyczne władze znacznie wyżej ceniły górników i robotników wielkich fabryk (widzimy ich na banknotach o najwyższych nominałach) niż chłopów (na banknocie 10 zł).

Karykatura obcej waluty na okładce pisma satyrycznego Szpilki, styczeń 1950 r.

banknot 2 złote

emisja 1948 r.

Data emisji: 01.07.1948

Seria i numer: CF 9430859

Technika: typografia

Wymiary: 120 x 58 mm

Awers: godło, rysunek ornamentalny,
druk w kolorze stalowozielonym
i różowym

Rewers: budynki, druk w kolorze
stalowozielonym i brązowym

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź; PWPW,
Warszawa (od 1956 r.)

W obiegu: 30.10.1950 - 30.06.1960

Znak wodny: bieżący, kółka i łuki

Sygnatury:

MD 111 N, seria i numer: CF 9430859

MD 112 N, seria i numer: CF 9430860

MD 617 N, seria i numer: B 1120324

MD 618 N, seria i numer: BR 5129621

MD 619 N, seria i numer: BN 8596773

banknot 5 złotych

emisja 1948 r.

Data emisji: 01.07.1948

Seria i numer: AC 1555263

Technika: typografia

Wymiary: 142 x 67 mm

Awers: godło, rysunek ornamentalny, druk w kolorze ciemnoczerwonym

Rwers: orka traktorem, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: PWPW, Łódź; PWPW, Warszawa (od 1956 r.)

W obiegu: 30.10.1950 - 31.12.1959

Znak wodny: profil głowy dziewczyny w chustce związanej do tyłu

Sygnatura:

MD 620 N, seria i numer: AC 1555263

banknot 10 złotych

emisja 1948 r.

Data emisji: 01.07.1948

Seria i numer: BD 7387486

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 147 x 70 mm

Awers: z prawej strony głowa rolnika,
druk w kolorze brązowym

Rewers: zwózka zboża, druk w kolorze
brązowym i beżowym

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: Pénzjegynyomda a Magyar
Nemzeti Bank, Budapest; PWPW,
Warszawa

W obiegu: 30.10.1950 - 31.12.1965

Znak wodny: w polu niezadrukowanym
profil głowy kobiety w chustce

Sygnatury:

MD 113 N, seria i numer: BD 7387486

MD 114 N, seria i numer: BD 8195986

MD 621 N, seria i numer: AW 1800710

banknot 20 złotych

emisja 1948 r.

Data emisji: 01.07.1948

Seria i numer: DG 2873967

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 160 x 76 mm

Awers: głowa kobiety w chustce tzw. Anielka, druk w kolorze niebieskim, poddruk różowy

Rwers: Sukiennice - Kraków, druk w kolorze niebieskim i różowym

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: Pénzjegynyomda a Magyar Nemzeti Bank, Budapest; British American Bank Note Co., Ltd, Canada; PWPW, Warszawa

W obiegu: 30.10.1950 - 30.06.1977

Znak wodny: w polu niezadrukowanym profil głowy chłopca

Sygnatury:

MD 622 N, seria i numer: DG 2873967

MD 623 N, seria i numer: KE 5970709,

z nadrukiem „150 lat Banku Polskiego 1828-1978”

banknot 50 złotych

emisja 1948 r.

Data emisji: 01.07.1948

Seria i numer: CK 5024069

Technika: wklęsłodruk, offset

Wymiary: 164 x 78 mm

Awers: głowa rybaka z prawej strony,
druk w kolorze ciemnozielonym,
poddruk zielony khaki i fioletowy

Rewers: port w Gdyni, druk w kolorze
ciemnozielonym, poddruk jasnozielony

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: TB SBCS (Tiskárna bankovek
Státní banky Československe), Praha;
Riksbankens Sedeltryckeri, Stockholm;
PWPW, Warszawa

W obiegu: 30.10.1950 - 30.06.1978

Znak wodny: w polu niezadrukowanym
profil głowy kobiety

Sygnatury:

MD 417 N, seria i numer: EP 2125918

MD 624 N, seria i numer: CK 5024069

banknot 100 złotych

emisja 1948 r.

Data emisji: 01.07.1948

Seria i numer: AC 7376689

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 170 x 81 mm

Awers: z prawej strony głowa robotnik, tzw. Pstrowski, druk wiśniowoczerwony, poddruk pomarańczowy i szary

Rewers: widok fabryki z dymiącymi kominami, druk w kolorze wiśniowoczerwonym, różowym i brązowym

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: TB SBCS (Tiskárna bankovek Státní banky Československe), Praha; PWPW, Warszawa

W obiegu: 30.10.1950 - 30.06.1977

Znak wodny: w polu niezadrukowanym profil głowy kobiety

Sygnatury:

MD 418 N, seria i numer: IB 0871950

MD 625 N, seria i numer: R 478785

MD 626 N, seria i numer: AC 7376689

MD 627 N, seria i numer: KR 2967780

z nadrukiem „150 lat Banku Polskiego 1828-1978”

banknot 500 złotych

emisja 1948 r.

Data emisji: 01.07.1948

Seria i numer: CC 1458918

Technika: wklęsłodruk, offset

Wymiary: 178 x 85 mm

Awers: z prawej strony głowa
górnika w kasku; druk w kolorze
ciemnobrązowym i szaroniebieskim

Rewers: górnicy pracujący pod ziemią,
druk w kolorze ciemnobrązowym,
brązowoczerwonym i szaroniebieskim

Autor: Wacław Borowski

Drukarnia: TB SBCS (Tiskárna bankovek
Státní banky Československe), Praha;
PWPW, Warszawa

W obiegu: 30.10.1950 - 31.12.1977

Znak wodny: w polu niezadrukowanym
profil głowy dziewczyny w wieńcu

Sygnatury:

MD 596 N, seria i numer: CC 1458918

MD 628 N, seria i numer: AE 9152395

MD 629 N, seria i numer: CC 9717192

Najbardziej awangardowy polski banknot 1965 r.

W październiku 1956 r. pierwszym sekretarzem partii komunistycznej został Władysław Gomułka. Wydarzenie to nazwane „odwilżą październikową” przyniosło również ożywienie w gospodarce połączone ze wzrostem inflacji. Koniecznym się stało wprowadzenie do obiegu banknotu o wyższym nominale – 1000 zł.

W 1959 r. kierownictwo NBP rozpisało konkurs na przygotowanie serii banknotów z nową szatą graficzną. Do konkursu zgłosili się artyści współpracujący z PWPW jak i twórcy znaczków pocztowych, ilustracji książkowych czy plakatów filmowych. Ostatecznie do realizacji wybrano projekt banknotu 1000 zł z wizerunkiem Mikołaja Kopernika, zgłoszony przez znanych polskich plakacistów - Juliana Pałkę i Henryka Tomaszewskiego. Banknot ten przygotowano do druku już na początku lat sześćdziesiątych z datą emisji 24 maja 1962 r. Wstrzymano się jednak z tą decyzją, ponieważ w międzyczasie nastąpiła zmiana prezesa NBP, którego podpis widniał na banknocie. Ostatecznie wprowadzono go do obiegu w czerwcu 1966 r. w czasie obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego. Jego realizacja stanowi przełom w projektowaniu polskich banknotów, odbiegał on daleko od dotychczasowych emisji, wnosząc nowoczesność graniczącą z awangardą. Gdy się pojawił w portfelach Polaków oceniany był jako bardzo nowatorski ze względu na zmniejszenie wymiarów. Odnosiło się wrażenie, że autorzy projektu potraktowali go w formie zabawy, dla wielu osób był trudny do

Jan Bałchan Dział Papiernictwa

zaakceptowania, głównie ze względu na kolorystykę, która w połączeniu z nowatorską formą daleko odbiegały od ówczesnych standardów. Niektórym ten banknot kojarzył się z naklejką czy biletem wstępu do kina. Był najbarwniejszy ale i najdroższy, biorąc pod uwagę koszty produkcji, powojenny polski banknot. Polacy nazywali go popularnie „koło” „kafel” „patyk”.

Henryk Tomaszewski - współautor banknotu.

banknot 1 000 złotych

emisja 1965 r.

Data emisji: 29.10.1965

Seria i numer: S 2943436

Technika: wkładodruk offset

Wymiary: 150 x 75 mm

Awers: z prawej Mikołaj Kopernik; druk irysowy, napisy Narodowy Bank Polski

Rewers: kopernikański układ heliocentryczny, druk irysowy

Autor: Julian Pałka, Henryk Tomaszewski, ryty płyt wykonali: głowy Kopernika Edward Konecki, układu słonecznego Jerzy Miller, gilosze Jan Moczydłowski

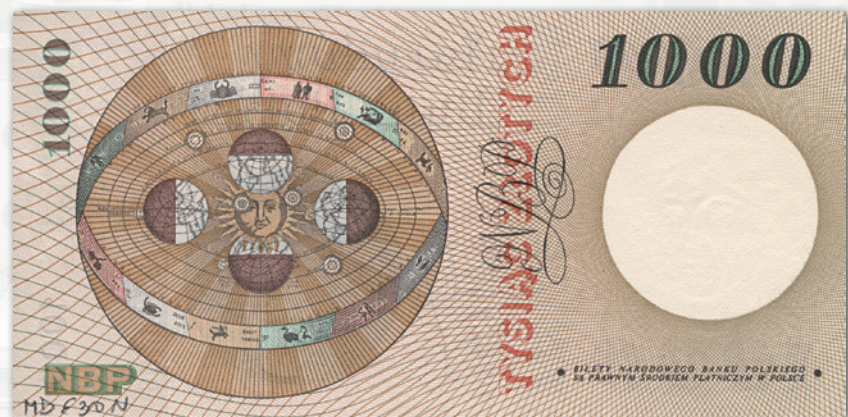
Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 01.06.1966 - 31.12.1978

Znak wodny: umiejscowiony w kole - wizerunek głowy Mikołaja Kopernika

Sygnatura:

MD 630 N, seria i numer: S 2943436

Autorzy banknotu: Julian Pałka i Henryk Tomaszewski.

Jan Bałchan Dział Papiernictwa

Seria banknotów „Wielcy Polacy” 1974-1995

Po objęciu władzy przez Edwarda Gierka na początku lat siedemdziesiątych XX w. Narodowy Bank Polski postanowił wycofać z obiegu przestarzałe już banknoty z czasów Bieruta. Ustalono, że na nowych banknotach widnieć będą wizerunki bohaterów narodowych, którzy w naszej historii odegrali ważną rolę. Realizację tej serii nazwanej „Wielcy Polacy” zlecono znakomitemu grafikowi Andrzejowi Heidrichowi. Początkowo emisja ta miała obejmować nominały od 50 do 2000 zł. Ostatecznie Heidrich w latach 1974-1995 zaprojektował 18 nominałów od 10 do 5 milionów złotych, ten ostatni nie został zrealizowany. Kres ich funkcjonowania w obiegu przyniosła przeprowadzona w połowie lat dziewięćdziesiątych denominacja.

Edward Gierek i Piotr Jaroszewicz w 1973 roku na Międzynarodowych Targach Poznańskich, tytuł zdjęcia nadany przez autora: „Przyspieszajmy, obywatele” fot. Bogdan Łopieński.

Gmach KC PZPR w Warszawie, lata 60. XX wieku.

banknot 500 złotych

emisja 1974 r.

Data emisji: 16.12.1974

Seria i numer: W 3430198

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Tadeusz Kościuszko, druk w kolorze ciemnobrązowym, oliwkowozielonym, poddruk oliwkowozielony, pomarańczowy

Rewers: „ŻYWIĄ Y BRONIA” - sztandar Kosynierów z czasów insurekcji kościuszkowskiej, druk w kolorze brązowym, oliwkowozielonym, pomarańczowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonała Barbara Szymańska-Kowalska, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 16.12.1974 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 33 N, seria i numer: W 3430198

MD 247 N, seria i numer: A 9507098

MD 248 N, seria i numer: A 9507099

MD 249 N, seria i numer: A 9507100

MD 250 N, seria i numer: A 9507104

MD 251 N, seria i numer: AA 3299160

MD 252 N, seria i numer: AA 3299157

MD 253 N, seria i numer: AA 2011249

MD 254 N, seria i numer: AA 3249202

banknot 100 złotych

emisja 1975 r.

Data emisji: 15.06.1975

Seria i numer: L 4797445

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ludwik Waryński, druk w kolorze ciemnobrązowym o odcieniu czerwonym, poddruk żółty i czerwony

Rewers: winieta pisma „PROLETARYAT” z 1883 roku na tle sztandarów, druk w kolorze brązowym, czerwonym i różowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogosław Brandt, gilozje Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 15.01.1975 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 34 N, seria i numer: L 4797445

MD 291 N, seria i numer: H 6698328

MD 292 N, seria i numer: H 6698353

MD 293 N, seria i numer: H 7894692

MD 294 N, seria i numer: H 6698329

MD 295 N, seria i numer: AC 5381823

MD 296 N, seria i numer: AC 5381846

MD 297 N, seria i numer: AC 5381877

MD 298 N, seria i numer: AC 5381894

banknot 50 złotych

emisja 1975 r.

Data emisji: 09.05.1975

Seria i numer: F 8779325

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Karol Świerczewski, druk w kolorze ciemnozielonym khaki i czarnym, poddruk ochrowy i zielony

Rewers: Order Krzyża Grunwaldu, druk w kolorze czarnym, ochrowym i zielonym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Edward Konecki, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.11.1975 - 01.01.1995

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 35 N, seria i numer: F 8779325

MD 319 N, seria i numer: A 7768567

MD 320 N, seria i numer: A 7768576

MD 321 N, seria i numer: A 7768563

MD 322 N, seria i numer: A 0292969

MD 323 N, seria i numer: BD 0000088

MD 324 N, seria i numer: BD 0000086

MD 325 N, seria i numer: BD 0000085

MD 326 N, seria i numer: BD 0000087

banknot 1 000 złotych

emisja 1975 r.

Data emisji: 02.07.1975

Seria i numer: Y 1220401

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Mikołaj Kopernik, druk w kolorze ciemnoniebieskim i fioletowym, poddruk żółty i jasnoniebieski

Rewers: kopernikański układ heliocentryczny, druk w kolorze niebieskim i żółtym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogusław Brandt, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 02.07.1975 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 36 N, seria i numer: Y1220401

MD 231 N, seria i numer: P 5814623

MD 232 N, seria i numer: P 4619113

MD 233 N, seria i numer: P 4619114

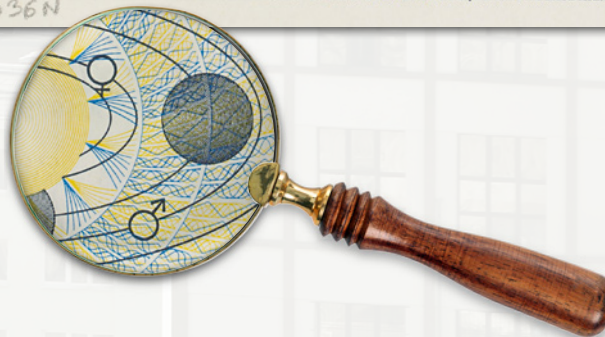
MD 234 N, seria i numer: P 4619115

MD 235 N, seria i numer: AB 5745444

MD 236 N, seria i numer: AB 5745442

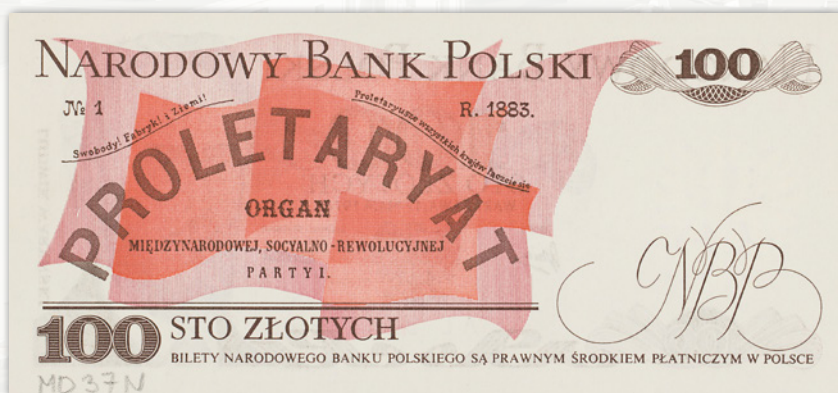
MD 237 N, seria i numer: AB 5745443

MD 238 N, seria i numer: AB 5745441

banknot 100 złotych

emisja 1976 r.

Data emisji: 17.05.1976

Seria i numer: AL 3247738

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ludwik Waryński, druk w kolorze ciemnobrązowym o odcieniu czerwonym, poddruk żółty i czerwony

Rewers: winieta pisma „PROLETARYAT” z 1883 roku na tle sztandarów, druk w kolorze brązowym, czerwonym i różowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogosław Brandt, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 17.05.1976 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 37 N, seria i numer: AL 3247738

MD 299 N, seria i numer: AF 1783246

MD 300 N, seria i numer: AF 1783245

MD 301 N, seria i numer: AF 1783244

MD 302 N, seria i numer: AF 1783243

banknot 200 złotych

emisja 1976 r.

Data emisji: 25.05.1976

Seria i numer: L 1417161

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Jarosław Dąbrowski, druk w kolorze ciemnofioletowym i zielonym khaki, poddruk pomarańczowy i jasnoniebieski

Rewers: Pomnik Bohaterów Komuny Paryskiej na cmentarzu Père-Lachaise, druk w kolorze stalowoszarym, fioletowym, pomarańczowym i jasnoniebieskim

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonali: awers Barbara Szymańska-Kowalska, rewers Jan Maciej Kopecki

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 19.07.1976 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 38 N, seria i numer: L 1417161

MD 267 N, seria i numer: D 8150867

MD 268 N, seria i numer: D 8150878

MD 269 N, seria i numer: D 8150866

MD 270 N, seria i numer: D 8150865

MD 271 N, seria i numer: AF 0400155

MD 272 N, seria i numer: AF 0400156

MD 273 N, seria i numer: AF 0400154

MD 274 N, seria i numer: AF 0400099

banknot 500 złotych

emisja 1976 r.

Data emisji: 15.06.1976

Seria i numer: AS 6317767

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Tadeusz Kościuszko, druk w kolorze ciemnobrązowym, oliwkowozielonym, poddruk oliwkowozielony, pomarańczowy

Rwers: „ŻYWIĄ Y BRONIA” - sztandar Kosynierów z czasów Insurekcji Kościuszkowskiej, druk w kolorze brązowym, oliwkowozielonym, pomarańczowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonała Barbara Szymańska - Kowalska, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 15.06.1976 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 39 N, seria i numer: AS 6317767

MD 255 N, seria i numer: AK 7649790

MD 256 N, seria i numer: AK 7649791

MD 257 N, seria i numer: AK 7649792

MD 258 N, seria i numer: AK 7649816

banknot 2 000 złotych

emisja 1977 r.

Data emisji: 01.05.1977

Seria i numer: E 6370170

Technika: wkładodruk offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Mieszko I, druk w kolorze czarnym, poddruk pomarańczowy i jasnoniebieski.

Rewers: Bolesław I Chrobry, druk czarny, szary i pomarańczowy

Autor: Andrzej Heidrich, rytę płyt wykonali: Edward Konecki, rewersu Barbara Szymańska-Kowalska, gilosze wykonali: awers Jerzy Kamiński, rewers Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 11.07.1977 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 40 N, seria i numer: E 6370170

MD 215 N, seria i numer: A 5727402

MD 216 N, seria i numer: A 3311655

MD 217 N, seria i numer: A 3311656

MD 218 N, seria i numer: A 3311711

banknot 50 złotych

emisja 1979 r.

Data emisji: 01.06.1979

Seria i numer: CC 0810095

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Karol Świerczewski, druk w kolorze ciemnozielonym khaki i czarnym, poddruk ochrowy i zielony

Rewers: Order Krzyża Grunwaldu, druk w kolorze czarnym, ochrowym i zielonym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Edward Konecki, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 01.06.1979 - 01.01.1995

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 41 N, seria i numer: CC 0810095

MD 327 N, seria i numer: BW 0200727

MD 328 N, seria i numer: BW 0200732

MD 329 N, seria i numer: BW 0950792

MD 330 N, seria i numer: BW 0950793

banknot 100 złotych

emisja 1979 r.

Data emisji: 01.06.1979

Seria i numer: FE 4891970

Technika: wkładstodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ludwik Waryński, druk w kolorze ciemnobrązowym o odcieniu czerwonym, poddruk żółty i czerwony

Rewers: winieta pisma „PROLETARYAT” z 1883 roku na tle sztandarów, druk w kolorze brązowym, czerwonym i różowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogosław Brandt, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 1979 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 42 N, seria i numer: FE 4891970

MD 303 N, seria i numer: HF 0850853

MD 304 N, seria i numer: HF 0850851

MD 305 N, seria i numer: HF 0850850

MD 306 N, seria i numer: HF 0850702

MD 371 N, seria i numer: GF 5066159

banknot 200 złotych

emisja 1979 r.

Data emisji: 01.06.1979

Seria i numer: BH 2260708

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Jarosław Dąbrowski, druk w kolorze ciemnofioletowym i zielonym khaki, poddruk pomarańczowy i jasnoniebieski

Rewers: Pomnik Bohaterów Komuny Paryskiej na cmentarzu Père-Lachaise, druk w kolorze stalowoszarym, fioletowym, pomarańczowym i jasnoniebieskim

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonali: awers Barbara Szymańska-Kowalska, rewers Jan Maciej Kopecki

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 1979 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 43 N, seria i numer: BH 2260708

MD 275 N, seria i numer: AS 0200204

MD 276 N, seria i numer: AS 0200202

MD 277 N, seria i numer: AS 0200203

MD 278 N, seria i numer: AS 0200201

banknot 500 złotych

emisja 1979 r.

Data emisji: 01.06.1979

Seria i numer: BN 2686808

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Tadeusz Kościuszko, druk w kolorze ciemnobrązowym, oliwkowozielonym, poddruk oliwkowozielony, pomarańczowy

Rewers: „ŻYWIĄ Y BRONIA” - sztandar Kosynierów z czasów insurekcji kościuszkowskiej, druk w kolorze brązowym, oliwkowozielonym, pomarańczowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonała Barbara Szymańska-Kowalska, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 1979- 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 44 N, seria i numer: BN 2686808

MD 259 N, seria i numer: BL 0750715

MD 260 N, seria i numer: BL 0750714

MD 261 N, seria i numer: BL 0750713

MD 262 N, seria i numer: BL 0750712

banknot 1 000 złotych

emisja 1979 r.

Data emisji: 01.06.1979

Seria i numer: BW 7897556

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Mikołaj Kopernik, druk w kolorze ciemnoniebieskim i fioletowym, poddruk żółty i jasnoniebieski

Rewers: kopernikański układ heliocentryczny, druk w kolorze niebieskim i żółtym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogusław Brandt, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 1979 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 45 N, seria i numer: BW 7897556

MD 239 N, seria i numer: CA 0400729

MD 240 N, seria i numer: CA 0400728

MD 241 N, seria i numer: CA 0400727

MD 242 N, seria i numer: CA 0400726

banknot 2 000 złotych

emisja 1979 r.

Data emisji: 01.06.1979

Seria i numer: U 3966492

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Mieszko I, druk w kolorze czarnym, poddruk pomarańczowy i jasnoniebieski

Rwers: Bolesław I Chrobry, druk czarny, szary i pomarańczowy

Autor: Andrzej Heidrich - ryty płyt wykonali: Edward Konecki, rewersu Barbara Szymańska-Kowalska, gilosze wykonali: awers Jerzy Kamiński, rewers Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 1979 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 46 N, seria i numer: U 3966492

MD 219 N, seria i numer: T 0300876

MD 220 N, seria i numer: T 0300877

MD 221 N, seria i numer: T 0300878

MD 222 N, seria i numer: T 0300879

MD 223 N, seria i numer: BA 0650539

MD 224 N, seria i numer: BA 0650541

MD 225 N, seria i numer: BA 0650547

MD 226 N, seria i numer: BA 0650548

MD 392 N, seria i numer: AU 1397225

banknot 10 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: A 1060305

Technika: offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Józef Bem, druk w kolorze czarnym, zielonym i niebieskim

Rwers: rysunek ornamentalny, druk w kolorze czarnym, zielonym i niebieskim

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Jan Maciej Kopecki, gilosze wykonał Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 01.01.1995

Znak wodny: bieżący, wielotonowy, przenikające kółka i trójkąty w kwadratach

Sygnatury:

MD 47 N, seria i numer: A 1060305

MD 353 N, seria i numer: R 2708125

MD 354 N, seria i numer: R 2708133

MD 355 N, seria i numer: R 2708134

MD 356 N, seria i numer: R 2708132

MD 357 N, seria i numer: R 2708131

MD 358 N, seria i numer: R 2708130

MD 359 N, seria i numer: R 2708128

MD 360 N, seria i numer: R 2708129

MD 361 N, seria i numer: R 2708127

MD 362 N, seria i numer: R 2708126

MD 376 N, seria i numer: A 6051529

MD 377 N, seria i numer: B 0274245

MD 452 N, seria i numer: C 0138112

banknot 20 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: D 2164491

Technika: offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Romuald Traugutt, druk w kolorze ciemnobrązowym, liliowym, złotożółtym i jasnoniebieskim

Rewers: rysunek ornamentowy, druk w kolorze ciemnofioletowym, fioletowoliliowym, zielonym, różowym i pomarańczowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Jacek Kanior, gilosze wykonał Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 01.01.1995

Znak wodny: bieżący, wielotonowy, przenikające kółka i trójkąty w kwadratach

Sygnatury:

MD 48 N, seria i numer: D 2164491

MD 49 N, seria i numer: AA 4405970

MD 343 N, seria i numer: M 1900395

MD 344 N, seria i numer: M 1900397

MD 345 N, seria i numer: M 1900396

MD 346 N, seria i numer: M 1900398

MD 347 N, seria i numer: M 1900399

MD 348 N, seria i numer: AR 1750214

MD 349 N, seria i numer: AR 1750497

MD 350 N, seria i numer: AR 1750491

MD 351 N, seria i numer: AR 1750489

MD 352 N, seria i numer: AR 1750487

MD 368 N, seria i numer: AU 7087731

MD 369 N, seria i numer: A 0822169

MD 453 N, seria i numer: E 6216668

banknot 50 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: DG 4176986

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Karol Świerczewski, druk w kolorze ciemnozielonym khaki i czarnym, poddruk ochrowy i zielony

Rwers: Order Krzyża Grunwaldu, druk w kolorze czarnym, ochrowym i zielonym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Edward Konecki, gilosze wykonał Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 01.01.1995

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 50 N, seria i numer: DG 4176986

MD 331 N, seria i numer: EE 1900771

MD 332 N, seria i numer: EE 1900770

MD 333 N, seria i numer: EE 1900769

MD 334 N, seria i numer: EE 1900768

MD 454 N, seria i numer: ED 1640497

banknot 100 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: HL 1892841

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ludwik Waryński, druk w kolorze ciemnobrązowym o odcieniu czerwonym, poddruk żółty i czerwony

Rewers: winieta pisma „PROLETARYAT” z 1883 roku na tle sztandarów, druk w kolorze brązowym, czerwonym i różowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogostaw Brandt, gilosze wykonał Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym – orzeł

Sygnatury:

MD 51 N, seria i numer: HL 1892841

MD 307 N, seria i numer: KT 1250167

MD 308 N, seria i numer: KT 1250166

MD 309 N, seria i numer: KT 1250165

MD 310 N, seria i numer: KT 1250162

MD 391 N, seria i numer: FF 2402381

MD 455 N, seria i numer: LH 0147985

banknot 200 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: CC 0689620

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Jarosław Dąbrowski, druk w kolorze ciemnofioletowym i zielonym khaki, poddruk pomarańczowy i jasnoniebieski

Rewers: Pomnik Bohaterów Komuny Paryskiej na cmentarzu Père-Lachaise, druk w kolorze stalowoszarym, fioletowym, pomarańczowym i jasnoniebieskim

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonali: awers Barbara Szymańska-Kowalska, rewers Jan Maciej Kopecki

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 52 N, seria i numer: CC 0689620

MD 279 N, seria i numer: BR 0250108

MD 280 N, seria i numer: BR 0250107

MD 281 N, seria i numer: BR 0250105

MD 282 N, seria i numer: BR 0250106

banknot 500 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: CL 8987752

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Tadeusz Kościuszko, druk w kolorze ciemnobrązowym, oliwkowozielonym, poddruk oliwkowozielony, pomarańczowy

Rewers: „ŻYWIĄ Y BRONIA” - sztandar Kosynierów z czasów insurekcji kościuszkowskiej, druk w kolorze brązowym, oliwkowozielonym, pomarańczowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonała Barbara Szymańska-Kowalska, gilosze wykonał Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 53 N, seria i numer: CL 8987752

MD 70 N, seria i numer: EC7504210,

autograf projektanta Andrzeja Heidricha

MD 263 N, seria i numer: FE 3905307

MD 264 N, seria i numer: FE 3905304

MD 265 N, seria i numer: FE 3905305

MD 266 N, seria i numer: FE 3905306

MD 374 N, seria i numer: FM 4713097

MD 375 N, seria i numer: FM 4713096

MD 384 N, seria i numer: GA 1387459

MD 390 N, seria i numer: EB 7414252

MD 406 N, seria i numer: GA 1387459

MD 407 N, seria i numer: FL 4691335

MD 459 N, seria i numer: CZ 5537462

MD 460 N seria i numer: DG 2742823

banknot 1 000 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: DC 7566478

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Mikołaj Kopernik, druk w kolorze ciemnoniebieskim i fioletowym, poddruk żółty i jasnoniebieski

Rewers: kopernikański układ heliocentryczny, druk w kolorze niebieskim i żółtym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogusław Brandt, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 54 N, seria i numer: DC 7566478

MD 243 N, seria i numer: DL 0250889

MD 244 N, seria i numer: DL 0250888

MD 245 N, seria i numer: DL 0250887

MD 246 N, seria i numer: DL 0250884

MD 378 N, seria i numer: EN 2869844

MD 379 N, seria i numer: EG 0911765

MD 385 N, seria i numer: KN 0917179

MD 409 N, seria i numer: EN 2396396

MD 456 N, seria i numer: DZ 0062440

banknot 2 000 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: BY 2762667

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Mieszko I, druk w kolorze czarnym,

poddruk pomarańczowy i jasnoniebieski

Rewers: Bolesław I Chrobry, druk czarny, szary i pomarańczowy

Autor: Andrzej Heidrich, ryty płyt wykonali: awers Edward Konecki, rewers Barbara Szymańska-Kowalska, gilosze wykonali: awers Jerzy Kamiński, rewers Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 55 N, seria i numer: BY 2762667

MD 227 N, seria i numer: CB 0500040

MD 228 N, seria i numer: CB 0500038

MD 229 N, seria i numer: CB 0500035

MD 230 N, seria i numer: CB 0500070

banknot 5 000 złotych

emisja 1982 r.

Data emisji: 01.06.1982

Seria i numer: A 3742878

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Fryderyk Chopin, druk w kolorze ciemnozielonym, poddruk brązowy, pomarańczowy i zielony

Rewers: fragment partytury Poloneza, druk wielokolorowy z przewagą koloru zielonego

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogusław Brandt, gilosze Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 25.05.1982 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym – orzeł

Sygnatury:

MD 56 N, seria i numer: A 3742878

MD 199 N, seria i numer: B 0665589

MD 200 N, seria i numer: B 1896535

MD 201 N, seria i numer: B 1895991

MD 202 N, seria i numer: B 1895990

MD 203 N, seria i numer: CK 0200607

MD 204 N, seria i numer: CK 0200608

MD 205 N, seria i numer: CK 0200609

MD 206 N, seria i numer: CK 0200610

MD 386 N, seria i numer: DK 4046450

MD 450 N, seria i numer: CB 4046450

banknot 50 złotych

emisja 1986 r.

Data emisji: 01.06.1986

Seria i numer: FF 1360930

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Karol Świerczewski, druk w kolorze ciemnozielonym khaki i czarnym, poddruk ochrowy i zielony

Rewers: Order Krzyża Grunwaldu, druk w kolorze czarnym, ochrowym i zielonym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Edward Konecki, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: ??06.986 - 01.01.1995

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 57 N, seria i numer: FF 1360930

MD 335 N, seria i numer: EG 1850106

MD 336 N, seria i numer: EG 1850107

MD 337 N, seria i numer: EG 1850109

MD 338 N, seria i numer: EG 1850110

MD 372 N, seria i numer: FC 7940074

banknot 100 złotych

emisja 1986 r.

Data emisji: 01.06.1986

Seria i numer: NL 3507043

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ludwik Waryński, druk w kolorze ciemnobrązowym o odcieniu czerwonym, poddruk żółty i czerwony

Rewers: winieta pisma „PROLETARYAT” z 1883 roku na tle sztandarów, druk w kolorze brązowym, czerwonym i różowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogosław Brandt, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 01.06.1986 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym – orzeł

Sygnatury:

MD 58 N, seria i numer: NL 3507043

MD 311 N, seria i numer: NT 0950544

MD 312 N, seria i numer: NT 0950547

MD 313 N, seria i numer: NT 0950546

MD 314 N, seria i numer: NT 0950545

MD 388 N, seria i numer: NT 2475591

MD 403 N, seria i numer: SL 0879028

MD 404 N, seria i numer: PA 4810700

MD 405 N, seria i numer: PA 4124901

banknot 200 złotych

emisja 1986 r.

Data emisji: 01.06.1986

Seria i numer: DD 8170830

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Jarosław Dąbrowski, druk w kolorze ciemnofioletowym i zielonym khaki, poddruk pomarańczowy i jasnoniebieski

Rewers: Pomnik Bohaterów Komuny Paryskiej na cmentarzu Père-Lachaise, druk w kolorze stalowoszarym, fioletowym, pomarańczowym i jasnoniebieskim

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonali: awers Barbara Szymańska-Kowalska, rewers Jan Maciej Kopecki

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: ??06.1986 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 59 N, seria i numer: DD 8170830

MD 283 N, seria i numer: DB 2168582

MD 284 N, seria i numer: DB2168769

MD 285 N, seria i numer: DB2168770

MD 286 N, seria i numer: DB 2150862

MD 457 N, seria i numer: DB 7775208

banknot 5 000 złotych

emisja 1986 r.

Data emisji: 01.06.1986

Seria i numer: BT 5186294

Technika: wkładstodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Fryderyk Chopin, druk w kolorze ciemnozielonym, poddruk brązowy, pomarańczowy i zielony

Rewers: fragment partytury Poloneza, druk wielokolorowy z przewagą koloru zielonego

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogusław Brandt, gilosze Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: ??06.1986 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym – orzeł

Sygnatury:

MD 60 N, seria i numer: BT 5186294

MD 207 N, seria i numer: BS 2100433

MD 208 N, seria i numer: BG 2050682

MD 209 N, seria i numer: BG 2050684

MD 210 N, seria i numer: BG 2050685

MD 380 N, seria i numer: BB 7070823

banknot 10 000 złotych

emisja 1987 r.

Data emisji: 01.02.1987

Seria i numer: B 3482904

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z lewej strony bliżej środka Stanisław Wyspiański, druk w kolorze granatowym, czerwono-brązowym i czarnym, poddruk fioletowoliliowy

Rewers: Plenty krakowskie z obrazu Wyspiańskiego „Plenty o świcie”, druk w kolorze czarnym, granatowym i fioletowoliliowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Jan Maciej Kopecki, gilozsze Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 04.02.1987 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 61 N, seria i numer: B 3482904

MD 187 N, seria i numer: F 2150392

MD 188 N, seria i numer: F 2150391

MD 189 N, seria i numer: F 2150390

MD 190 N, seria i numer: F 2150389

banknot 50 złotych

emisja 1988 r.

Data emisji: 01.12.1988

Seria i numer: GB 7223332

Technika: wkładstodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: pośrodku Karol Świerczewski, druk w kolorze ciemnozielonym khaki i czarnym, poddruk ochrowy i zielony

Rwers: Order Krzyża Grunwaldu, druk w kolorze czarnym, ochrowym i zielonym

Autor: Andrzej Heidrich - ryt płyty
wykonał Edward Konecki, gilosze
Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: ??12.1988 - 01.01.1995

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 62 N, seria i numer: GB 7223332

MD 339 N, seria i numer: HL 3988281

MD 340 N, seria i numer: HL 3988280

MD 341 N, seria i numer: HL 3983245

MD 342 N, seria i numer: HL 3983244

MD 370 N, seria i numer: GB 3555824

MD 382 N, seria i numer: KA 2029487

MD 387 N, seria i numer: GR 7866975

MD 397 N, seria i numer: HD 6796252

banknot 100 złotych

emisja 1988 r.

Data emisji: 01.12.1988

Seria i numer: SU 1477361

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ludwik Waryński, druk w kolorze ciemnobrązowym o odcieniu czerwonym, poddruk żółty i czerwony

Rewers: winieta pisma „PROLETARYAT” z 1883 roku na tle sztandarów, druk w kolorze brązowym, czerwonym i różowym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogosław Brandt, gilosze Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: ??12.1988 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 63 N, seria i numer: SU 1477361

MD 315 N, seria i numer: NM 1200607

MD 316 N, seria i numer: NM 0750893

MD 317 N, seria i numer: NM 0750891

MD 318 N, seria i numer: NM 0750892

MD 373 N, seria i numer: TM 2221123

MD 383 N, seria i numer: SY 6360837

MD 398 N, seria i numer: PR 6437646

MD 399 N, seria i numer: TG 3088066

MD 400 N, seria i numer: RK 7983931

MD 401 N, seria i numer: PP 7070162

MD 402 N, seria i numer: RK 1306378

banknot 200 złotych

emisja 1988 r.

Data emisji: 01.12.1988

Seria i numer: EB 5825147

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Jarosław Dąbrowski, druk w kolorze ciemnofioletowym i zielonym khaki, poddruk pomarańczowy i jasnoniebieski

Rewers: Pomnik Bohaterów Komuny Paryskiej na cmentarzu Père-Lachaise, druk w kolorze stalowoszarym, fioletowym, pomarańczowym i jasnoniebieskim

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonali: awers Barbara Szymańska-Kowalska, rewers Jan Maciej Kopecki

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: ??:12.1988 - 31.12.1996, stopniowo ograniczono jego obieg, praktycznie wycofany został w 1993 r.

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym – orzeł

Sygnatury:

MD 64 N, seria i numer: EB 5825147

MD 287 N, seria i numer: EP 7894710

MD 288 N, seria i numer: EP 7894709

MD 289 N, seria i numer: EP 7894708

MD 290 N, seria i numer: EP 7894707

MD 389 N, seria i numer: EF 1390149

MD 458 N, seria i numer: EF 6762884

banknot 5 000 złotych

emisja 1988 r.

Data emisji: 01.12.1988

Seria i numer: DE 7262785

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Fryderyk Chopin, druk w kolorze ciemnozielonym, poddruk brązowy, pomarańczowy i zielony

Rewers: fragment partytury Poloneza, druk wielokolorowy z przewagą koloru zielonego

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Bogusław Brandt, gilosze Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: ??12.1988 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym – orzeł

Sygnatury:

MD 65 N, seria i numer: DE 7262785

MD 211 N, seria i numer: CS 3942099

MD 212 N, seria i numer: CS 3942108

MD 213 N, seria i numer: CS 3942103

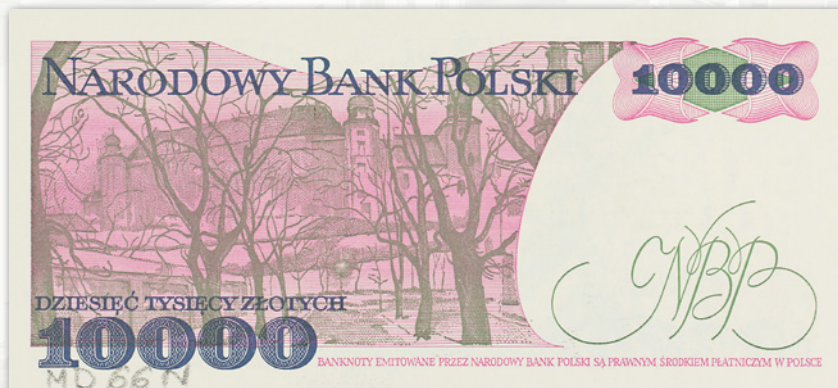
MD 214 N, seria i numer: CS 3942116

MD 393 N, seria i numer: DR 1570495

banknot 10 000 złotych

emisja 1988 r.

Data emisji: 01.12.1988

Seria i numer: DD 4140653

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z lewej strony bliżej środka Stanisław Wyspiański, druk w kolorze granatowym, czerwono-brązowym i czarnym, poddruk fioletowoliliowy

Rewers: Planty krakowskie z obrazu Wyspiańskiego „Planty o świcie”, druk w kolorze czarnym, granatowym i fioletowoliliowym - offset

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Jan Maciej Kopecki, gilosze Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: ??12.1988 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 66 N, seria i numer: DD 4140653

MD 191 N, seria i numer: W 1000769

MD 192 N, seria i numer: W 1000770

MD 193 N, seria i numer: W 1000771

MD 194 N, seria i numer: W 1000773

MD 195 N, seria i numer: BS 7070460

MD 196 N, seria i numer: AR 1050035

MD 197 N, seria i numer: AR 1050036

MD 198 N, seria i numer: AR 1050037

MD 381 N, seria i numer: AH 2457934

MD 394 N, seria i numer: DR 4864177

MD 410 N, seria i numer: BB 6632331

MD 411 N, seria i numer: BR 5304085

MD 412 N, seria i numer: AH 2531120

MD 413 N, seria i numer: BM 7878222

MD 448 N, seria i numer: AG 8031509

MD 449 N, seria i numer: AM 0333499

banknot 20 000 złotych

emisja 1989 r.

Data emisji: 01.02.1989

Seria i numer: A 5496804

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej Maria Skłodowska-Curie, druk w kolorze brązowym, poddruk ochrowobrązowy i pomarańczowy

Rewers: pierwszy polski reaktor jądrowy „Ewa”, druk w kolorze brązowym, czerwobrązowym, pomarańczowym i żółtym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonała Wanda Morycińska-Zajdel

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 31.01.1989 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 67 N, seria i numer: A 5496804

MD 179 N, seria i numer: C 0200524

MD 180 N, seria i numer: C 0200653

MD 181 N, seria i numer: C 0050702

MD 182 N, seria i numer: C 0050703

MD 183 N, seria i numer: AN 3680118

MD 184 N, seria i numer: AN 3680117

MD 185 N, seria i numer: AN 3680120

MD 186 N, seria i numer: AN 3680121

MD 444 N, seria i numer: S 2326986

MD 451 N, seria i numer: AK 5790837

banknot 50 000 złotych

emisja 1989 r.

Data emisji: 01.12.1989

Seria i numer: A 4915999

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z lewej strony bliżej środka Stanisław Staszic, druk w kolorze brązowym i ciemnozielonym, poddruk koloryzujący jasnobrązowy, szary i zielony

Rewers: Pałac Staszica w Warszawie, druk w kolorze brązowym, zielonym i szarym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Jan Maciej Kopecki, gilosze wykonał Paweł Kosiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 15.11.1989 - 31.07.1994

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 68 N, seria i numer: A 4915999

MD 167 N, seria i numer: T 0500004

MD 168 N, seria i numer: H 1900211

MD 169 N, seria i numer: H 1900212

MD 170 N, seria i numer: H 1900213

MD 171 N, seria i numer: AA 0000717

MD 172 N, seria i numer: AA 0000722

MD 173 N, seria i numer: AA 0000725

MD 174 N, seria i numer: AA 0500602

banknot 200 000 złotych

emisja 1989 r.

Data emisji: 01.12.1989

Seria i numer: B 3734740

Technika: offset

Wymiary: 135 x 64 mm

Awers: rysunek ornamentalny, z prawej strony godło w giloszowej rozecie, druk w kolorze czarnym o odcieniu fioleto, czerwonym, ochrowożółtym i jasnofioletowym

Rewers: panorama Warszawy, druk w kolorze fioletowym i żółtym

Autor: Andrzej Heidrich, gilosze wykonał Jan Moczydłowski

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 30.11.1989 - 15.05.1991

Znak wodny: bieżący dwutonowy, przenikające kółka i trójkąty w kwadratach

Sygnatury:

MD 69 N, seria i numer: B 3734740

MD 147 N, seria i numer: L 0150139

MD 148 N, seria i numer: L 0150137

MD 149 N, seria i numer: L 0150138

MD 150 N, seria i numer: L 0150136

MD 446 N, seria i numer: D2120454

banknot 100 000 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 01.02.1990

Seria i numer: A 0700704

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Stanisław Moniuszko, druk w kolorze granatowym, poddruk koloryzujący zielony, niebieski, liliowofoioletowy i ochrowy

Rwers: z lewej strony Teatr Wielki w Warszawie, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał prof. Trento Cionini

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 26.02.1990 - 15.10.1994

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 151 N, seria i numer: A 0700704

MD 152 N, seria i numer: A 0700850

MD 153 N, seria i numer: A 0700933

MD 154 N, seria i numer: A 0700708

MD 155 N, seria i numer: AG 1500737

MD 156 N, seria i numer: AG 1500764

MD 157 N, seria i numer: AG 1500736

MD 158 N, seria i numer: AG 1700738

MD 445 N, seria i numer: M 0369570

banknot 500 000 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 20.04.1990

Seria i numer: C 0700347

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z lewej strony bliżej środka Henryk Sienkiewicz, druk w kolorze ciemnozielonym i czarnym, poddruk ochowobrazowy, liliowy i jasnozielony

Rewers: herb - symbol „Trylogii” (trzy książki na polu tarczy za tarczą w tle panoplia), kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty prof. Trento Cionini

Drukarnia: PWPW, Warszawa; serie: A, B, C drukowane były w byłej NRD

W obiegu: 01.08.1990 - 31.07.1994

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 135 N, seria i numer: C 0700347

MD 136 N, seria i numer: C 0700316

MD 137 N, seria i numer: C 0700318

MD 138 N, seria i numer: C 0700345

MD 139 N, seria i numer: AD 6476219

MD 140 N, seria i numer: AD 6476220

MD 141 N, seria i numer: AD 6476113

MD 142 N, seria i numer: AD 6476112

banknot 1 000 000 złotych

emisja 1991 r.

Data emisji: 15.02.1991

Seria i numer: E 3336479

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Władysław Reymont, druk w kolorze brązowym i fioletowym, poddruk irysowy fioletowo-różowo-oliwkowy

Rewers: pejzaż wiejski z rozłożystym drzewem na pierwszym planie, druk w kolorze brązowym, poddruk irysowy fioletowo-różowo-oliwkowy

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonała Barbara Szymańska-Kowalska

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 22.04.1991 - 31.07.1994

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 127 N, seria i numer: E 3336479

MD 128 N, seria i numer: E 3336480

MD 129 N, seria i numer: E 3335477

MD 130 N, seria i numer: E 3335477

banknot 2 000 000 złotych

emisja 1992 r.

Data emisji: 14.08.1992

Seria i numer: B 4764891

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z lewej strony bliżej środka Ignacy Jan Paderewski, druk w kolorze szarym, fioletowym i czerwonym, poddruk ochrowy, niebieski, różowy i zielony

Rewers: godło z 1919 roku w kombinacji giloszowej, druk w kolorze szarym, zielonym, różowym, ochrowożółtym i niebieskim

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Jan Maciej Kopecki, gilosze wykonał Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 10.11.1992 - 31.07.1994

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 115 N, seria i numer: B 4764891

MD 116 N, seria i numer: B 4764894

MD 117 N, seria i numer: B 2547908

MD 118 N, seria i numer: B 4764888

MD 119 N, seria i numer: A 1234209,

błąd w nadruku na rewersie

MD 120 N, seria i numer: A 1052169,

błąd w nadruku na rewersie

MD 121 N, seria i numer: A 1052229,

błąd w nadruku na rewersie

MD 122 N, seria i numer: A 1058522,

błąd w nadruku na rewersie

banknot 50 000 złotych

emisja 1993 r.

Data emisji: 16.11.1993

Seria i numer: P 6719086

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z lewej strony bliżej środka Stanisław Staszic, druk w kolorze brązowym i ciemnozielonym, poddruk koloryzujący jasnobrązowy, szary i zielony

Rewers: Pałac Staszica w Warszawie, druk w kolorze brązowym, zielonym i szarym

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Jan Maciej Kopecki, gilosze wykonał Paweł Kosiński.

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 11.04.1994 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony w polu niezadrukowanym - orzeł

Sygnatury:

MD 175 N, seria i numer: P 6719086

MD 176 N, seria i numer: P 6719074

MD 177 N, seria i numer: P 6719075

MD 178 N, seria i numer: P 6719085

banknot 100 000 złotych

emisja 1993 r.

Data emisji: 16.11.1993

Seria i numer: R 2942514

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Stanisław Moniuszko, druk w kolorze granatowym, poddruk koloryzujący zielony, niebieski, liliowofioletowy i ochrowy

Rewers: z lewej strony Teatr Wielki w Warszawie, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał prof. Trento Cionini

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 11.04.1994 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony, stylizowana głowa orła w koronie, a pod nią litery RP

Sygnatury:

MD 159 N, seria i numer: R 2942514

MD 160 N, seria i numer: R 2942511

MD 161 N, seria i numer: R 2942517

MD 162 N, seria i numer: R 2942515

MD 163 N, seria i numer: AE 1044491

MD 164 N, seria i numer: AE 1044489

MD 165 N, seria i numer: AE 1044488

MD 166 N, seria i numer: AE 1044490

banknot 500 000 złotych

emisja 1993 r.

Data emisji: 16.11.1993

Seria i numer: L 3967975

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z lewej strony bliżej środka Henryk Sienkiewicz, druk w kolorze ciemnozielonym i czarnym, poddruk ochowobrazowy, liliowy i jasnozielony

Rewers: herb - symbol „Trylogii” (trzy książki na polu tarczy za tarczą w łle panoplia), kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty prof. Trento Cionini

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 24.01.1994 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony, stylizowana głowa orła w koronie, a pod nią litery RP

Sygnatury:

MD 143 N, seria i numer: L 3967975

MD 144 N, seria i numer: L 3968964

MD 145 N, seria i numer: L 3980832

MD 146 N, seria i numer: Z 1197856

banknot 1 000 000 złotych

emisja 1993 r.

Data emisji: 16.11.1993

Seria i numer: M 7061181

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Władysław Reymont, druk w kolorze brązowym i fioletowym, poddruk irysowy fioletowy, różowy i oliwkowy

Rewers: pejzaż wiejski z rozłożystym drzewem na pierwszym planie, druk w kolorze brązowym, poddruk irysowy fioletowy, różowy i oliwkowy

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonała Barbara Szymańska-Kowalska, gilosze wykonał Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 24.01.1994 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony, stylizowana głowa orła w koronie, a pod nią litery RP

Sygnatury:

MD 131 N, seria i numer: M 7061181

MD 132 N, seria i numer: M 7060635

MD 133 N, seria i numer: M 7060636

MD 134 N, seria i numer: M 7049816

banknot 2 000 000 złotych

emisja 1993 r.

Data emisji: 16.11.1993

Seria i numer: A 8222401

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z lewej strony bliżej środka Ignacy Jan Paderewski, druk w kolorze szarym, fioletowym i czerwonym, poddruk ochrowy, niebieski, różowy i zielony

Rewers: godło z 1919 roku w kombinacji giloszowej, druk w kolorze szarym, zielonym, różowym, ochrowożółtym i niebieskim

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty - ryt płyty wykonał Jan Maciej Kopecki, gilosze wykonał Jerzy Kamiński

Drukarnia: PWPW, Warszawa

W obiegu: 11.04.1994 - 31.12.1996

Znak wodny: umiejscowiony, stylizowana głowa orła w koronie, a pod nią litery RP

Sygnatury:

MD 123 N, seria i numer: A 8222401

MD 124 N, seria i numer: A 8222396

MD 125 N, seria i numer: A 8220273

MD 126 N, seria i numer: A 8220278

projekt banknotu 5 000 000 złotych

emisja 26.04.2006 r.

Data emisji: 12.05.1995

Seria i numer: CM 0007184

Awers: Józef Piłsudski

Wymiary: 138 x 63 mm

Autor: Andrzej Heidrich

Banknot nie został zrealizowany ze względu na przeprowadzoną w 1995 r. denominację. Oficjalna numerowana replika banknotu została wyemitowana w 26.04.2006, w ilości 7500 sztuk za zgodą Narodowego Banku Polskiego

Sygnatury:

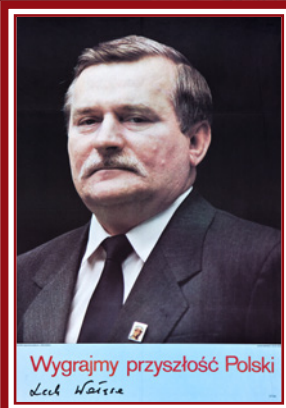
MD 631 N, seria i numer: CM 0007184

MD 632 N, seria i numer: AH 0007030

„Miasta polskie”, seria banknotów, która nie weszła do obiegu, 1990

Jan Bałchan
Dział Papiernictwa

Rosnąca pod koniec lat 80. inflacja zmusiła władze kraju i Narodowy Bank Polski do podjęcia decyzji o wymianie pieniędzy. W 1990 r. powstała seria 9 nowych banknotów o nominatach od 1 do 500 zł z widokami polskich miast, które zaprojektował Waldemar Andrzejewski. Banknoty zostały wydrukowane nie w PWPW, lecz w Giesecke & Devrient GmbH w Monachium. Jednak z powodu słabych zabezpieczeń przed fałszerstwami, niezgodności wzorku godła ze wzorem określonym w Konstytucji, braku nazwy państwa oraz niewygaszonej jeszcze inflacji, nie wprowadzono ich do obiegu. Część z nich po nadrukowaniu paska „NIEOBIEGOWY” sprzedawano w zestawach kolekcjonerskich.

banknot 1 złoty

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: C 4587504

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony budynek Portu Morskiego w Gdyni, druk w kolorze granatowym, poddruk wielokolorowy

Rwers: z lewej strony żaglowiec „Dar Pomorza”, druk w kolorze niebieskim, jasnoniebieskim i rdzawobrązowym

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmGH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu

Znak wodny: umiejscowiony w polu nie zadrukowanym – wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 608 N, seria i numer: C 4587504

banknot 2 złote

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: B 4137456

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Katowice – wieża szybu górniczego, druk w kolorze brązowym, poddruk beżowy, różowy i ochrowy

Rewers: z lewej strony Pomnik Powstańców Śląskich, dzieło artysty rzeźbiarza Gustawa Zemły, druk w kolorze brązowym, beżowym, różowym i ochrowozłotym

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmGH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu.

Znak wodny: umiejscowiony w polu nie zadrukowanym – wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 609 N, seria i numer: B 4137456

banknot 5 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: E 8784099

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ratusz w Zamościu, druk w kolorze ciemnozielonym, poddruk seledynowy, zielony i niebieski

Rewers: z lewej strony Order Krzyża Grunwaldu, druk w kolorze szarym, seledynowym i zielonym

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmGH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu.

Znak wodny: umiejscowiony w polu nie zadrukowanym – wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 610 N, seria i numer: E 8784099

banknot 10 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: D 1407074

Technika: wkładst druk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Zamek Królewski w Warszawie, druk w kolorze ciemnobordowym, poddruk fioletoworóżowy i pomarańczowy

Rwers: z lewej strony Pomnik Syreny nad Wisłą (Syrena – godło herbowe Warszawy), dzieło artystki rzeźbiarki prof. Ludwiki Nitschowej, druk w kolorze fioletoworóżowym i pomarańczowym

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmGH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu

Znak wodny: umiejscowiony, wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 611 N, seria i numer: D 1407074

banknot 20 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: E 9927416

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Gdańsk – Stary Żuraw (do załadunku towarów i podnoszenia masztów na statkach), druk w kolorze ciemnoszarym, poddruk groszkowy i złotożółty

Rewers: z lewej strony Neptun (mityczny bóg morza), rzeźba z fontanny w Gdańsku, druk w kolorze szarym, złotym jasnym i złotożółtym

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmgH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu

Znak wodny: umiejscowiony, wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 612 N, seria i numer: E 9927416

banknot 50 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: H 3651188

Technika: wkłęsłodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ratusz we Wrocławiu, druk w kolorze fioletowym i brązowym, poddruk liliowy i ciemnoróżowy i jasnoniebieski

Rewers: z lewej strony rysunek szesnastowiecznej pieczęci władz miejskich Wrocławia, druk w kolorze fioletowym, liliowym i niebieskim o odcieniu ultramaryny

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmGH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu

Znak wodny: umiejscowiony, wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 613 N, seria i numer: H 3651188

banknot 100 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: H 5287389

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Ratusz w Poznaniu, druk w kolorze brązowym i czarnym, poddruk seledynowy, zielony i pomarańczowy

Rewers: z lewej strony rysunek pieczęci władz miejskich Poznania, druk w kolorze pomarańczowym, brązowym i zielonym o odcieniu niebieskim

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmGH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu

Znak wodny: umiejscowiony, wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 614 N, seria i numer: H 5287389

banknot 200 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: D 1428723

Technika: wkładst druk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Kraków – Wawel, druk w kolorze granatowym, poddruk jasnoniebieski o odcieniu ultramaryny, seledynowy i niebiesko-zielony

Rwers: z lewej strony rysunek pieczęci z orłem piastowskim, druk w kolorze niebieskim o odcieniu ultramaryny, niebieskim jasnym i zielonkawoniebieskim

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmGH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu

Znak wodny: umiejscowiony, wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 615 N, seria i numer: D 1428723

banknot 500 złotych

emisja 1990 r.

Data emisji: 1.03.1990

Seria i numer: E 6997536

Technika: wkładodruk, offset

Wymiary: 138 x 63 mm

Awers: z prawej strony Katedra w Gnieźnie, druk w kolorze czarnym, poddruk zielony, niebieski i pomarańczowo-czerwony

Rewers: z lewej strony rysunek pieczęci grodu Gniezna, druk w kolorze brązowym, szarym i zielonym

Autor: Waldemar Andrzejewski (1934-1993)

Drukarnia: Giesecke & Devrient GmGH, Monachium

Nie wprowadzony do obiegu

Znak wodny: umiejscowiony, wizerunek orła piastowskiego

Sygnatura:

MD 616 N, seria i numer: E 6997536

Nowe pieniądze od dzisiaj tak naprawdę

W niedziela Polska miała nową walutę bez nowych pieniędzy. Choć ustawa o denominacji obrotowego wesoła w życie już wczoraj, nie dzielił żaden bank, gdzie można byłoby pobrać nowe banknoty i monety. Ujrzemy je dopiero dziś.

Nowy złoty wart już 10000 starych. Zgodnie z ustawą o denominacji, wszystkie ceny od wczoraj

stają i mijni samochodowej Miejskiego Przedsiębiorstwa Taksówkowego przy ul. Błotny Warszawa-1920 r. Pracownicy MPPT byli zaskoczeni pytaniem o nowe cenniki. — A widział pan nowe złotówki? — odpowiadał.

W nowych złotych CPN wyszła stacja rachunkowa, jednak spłaca się z obciążeniem właściwej liczby zer. Nowe przy użyciu kalkulatora miały problem z właściwym ustawieniem przecinka oddzielającego złota od groszy.

Powinny denominację: potrakowali pewnymi sprzedawcy paliw, np. ze stacji firmy Halmar przy ul. Lepuszczyńskiej. Na tablicy informacyjnej uwidoczono tam jednak tylko nowe ceny. **MO**

CEJNAK NA STR. 378

Nie udawaj milionera, odlicz szybko cztery zera

Pierwszego dnia po denominacji złotych klientów banków musieli stać w długich kolejkach. Kasyerki obdukcji pieniędzy dużo wolniej niż zwykle, a klienci najczęściej mylili się w wypiciu dokumentów. W większości sklepów przeprowadzono renowację.

... tym kwoty będąc same żyje — powiedział Ełłana Baranowski, dyrektor kasowego działy XV oddziału PKO BP.

W Warszawie nie udało się wykonać liczenia „złoty” jak w sklepach w innych miastach. Wskazywał na to, że w kasach w Warszawie nie udało się wykonać liczenia „złoty” jak w sklepach w innych miastach.

Bankier King, W niedzielę Nowe Miasto przy Rybku Nowym. W kasach powoli się stało w karnie. Kasy zostały jednak przestawione dopiero w sobotę rano.

Już dziś nowe złote

(P) Już kilka tygodni temu Narodowy Bank Polski przekazał nowe banknoty i monety w depozyt T Bankom. W skarbonkach tych banków średnio połowa pieniędzy to jeszcze stare banknoty.

Wester

Statuary w Poznaniu świętowali Nowy Rok w cyrku — gasząc potę, szczytowo prapropadliwie przez Egiptów. Okazało się przy tym, że większość polskich turystów wyszła i wiodł przez było domowe bezkarnie.

Soligawki wnoszące — w bluzach ogłoszeń

Przepraszamy wnoszący, którzy nie dostali w kiosku naszych sekcji-gazet denominacyjnych tych listy zrywalnych. Do kiosków przynajmniej dostarczamy ich liczbę sekcji-gazet, tam więc, gdzie ich zabrakło, zawiązyliśmy kopertki z listami. Za kilka dni będzie sekcji-gazet dostać we wszystkich biurach ogłoszeń „Gazety”.

Przepraszamy, domowidzi!

W gazecie przy ul. Białostockiej ogłoszono, że w niedzielę obłęd i szaleńcy przyjeżdżają do Warszawy. Przy ul. Białostockiej ogłoszono, że w niedzielę obłęd i szaleńcy przyjeżdżają do Warszawy.

Trama w zamknięciu ksiąg

W niedzielę w zamknięciu ksiąg... W niedzielę w zamknięciu ksiąg... W niedzielę w zamknięciu ksiąg...

Za duży? Za mało?

W niedzielę w zamknięciu ksiąg... W niedzielę w zamknięciu ksiąg... W niedzielę w zamknięciu ksiąg...

Do denominacji Narodowy Bank Polski przygotowywał się już w połowie lat 80. Podjęto wówczas decyzję o zmianie struktury nominałów oraz wizerunków banknotów, które po denominacji miały wejść do obiegu. Zakładano, że nowa seria powinna istotnie różnić się od starych banknotów mocno już opatrzonych. Pierwszą, jak się okazało nieudaną próbą realizacji tego zadania były banknoty Waldemara Andrzejewskiego z widokami miast polskich. Swoje projekty przygotował także Andrzej Heidrich, któremu ostatecznie powierzono realizację nowej serii z wizerunkami polskich władców. Denominacja nastąpiła 1 stycznia 1995 r. Złoty został zdenominowany w relacji 10 000 : 1, a do obiegu wprowadzono banknoty o pięciu nominałach: 10, 20, 50, 100 i 200 zł. Ich druk początkowo odbywał się w Anglii, a od 1998 r. już w Warszawie w Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A.

Masz zapłacić 23 zł 83 gr. Dajesz kasjerce trzy stare banknoty po 100 tys. zł. Ona wydaje: 5 nowych zł, 10 tys. starych zł, cztery nowe dwugroszówki, 500 starych zł. Czy nie zostales oszukany?

OPERACJA KCIUK

W niedzielę w zamknięciu ksiąg... W niedzielę w zamknięciu ksiąg... W niedzielę w zamknięciu ksiąg...

Telefoniczna opinia publiczna

W niedzielę w zamknięciu ksiąg... W niedzielę w zamknięciu ksiąg... W niedzielę w zamknięciu ksiąg...

banknot 10 złotych

emisja 1994 r.

Data emisji: 25.03.1994

Seria i numer: AY 9531526

Technika: wkładodruk, offset, typografia

Wymiary: 120 x 60 mm

Awers: księżę Mieszko I, z lewej strony portretu dwie stylizowane rozety romańskie, druk w kolorze brązowym i zielonym, poddruk szaroniebieski, jasnoniebieski, jasnozielony i żółty, farba metalizowana szara w rozetach

Rewers: wizerunek denara, monety srebrnej z okresu panowania Mieszka I

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Terry Chipper

Drukarnia: Thomas De La Rue, Londyn; PWPW S.A., Warszawa od 1998 r.

W obiegu: 01.01.1995, zmodernizowany w 2014 r.

Znak wodny: umiejscowiony - wizerunek księcia Mieszka I

Sygnatury:

MD 447 N, seria i numer: AY 9531526

MD 725 N, seria i numer: KC 8250011

MD 726 N, seria i numer: AW 2442723

MD 737 N, seria i numer: KH 4256593

MD 738 N, seria i numer: AS 2890303

banknot 20 złotych

emisja 1994 r.

Data emisji: 25.03.1994

Seria i numer: FE 2916942

Technika: wkłęsłodruk, offset, typografia, sitodruk

Wymiary: 126 x 63 mm

Awers: Bolesław I Chrobry. Druk w kolorze fioletowym i różowym, poddruk fioletowy, pomarańczowy, oliwkowy, beżowy, farba metalizowana szara

Rewers: wizerunek denara, monety srebrnej z okresu panowania Bolesława I Chrobrego, w tle z lewej strony widok rotundy w Cieszynie, z prawej strony rysunek lwa z płaskorzeźby romańskiej

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Jim Moore

Drukarnia: Thomas De La Rue, Londyn; PWPW S.A., Warszawa od 1998 r.

W obiegu: 01.01.1995, zmodernizowany w 2014 r.

Znak wodny: umiejscowiony - wizerunek Bolesława I Chrobrego

MD 727 N, seria i numer: EX 1686508

MD 728 N, seria i numer: AR 1006195

MD 739 N, seria i numer: FE 2916942

MD 740 N, seria i numer: AR 1224407

banknot 50 złotych

emisja 1994 r.

Data emisji: 25.03.1994

Seria i numer: BX 2744689

Technika: wkłęsłodruk, offset, typografia, sitodruk

Wymiary: 132 x 66 mm

Awers: Kazimierz III Wielki, w tle napisów stylizowana gotycka rozeta, druk w kolorze granatowym i niebieskim, poddruk jasnozielony, jasnofioletowy, beżowy i niebieski

Rewers: orzeł biały z pieczęci Kazimierza III Wielkiego, niżej insygnia królewskie - jabłko i berto, w tle z prawej strony fragment panoramy Krakowa, z lewej strony fragment panoramy Kazimierza, kolorystyka taka jak na awersie

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty - ryt płyty wykonał Jim Moore

Drukarnia: Thomas De La Rue, Londyn; PWPW S.A., Warszawa od 1998 r. od 1998 r.

W obiegu: 01.01.1995, zmodernizowany w 2014 r.

Znak wodny: umiejscowiony - wizerunek Kazimierza III Wielkiego

Sygnatura:

MD 729 N, seria i numer: CC 6535640

MD 730 N, seria i numer: AR 5845260

MD 741 N, seria i numer: BX 2744689

MD 742 N, seria i numer: AP 8916790

banknot 100 złotych

emisja 1994 r.

Data emisji: 25.03.1994

Seria i numer: JG 1793016

Technika: wkłęsłodruk, offset, typografia, sitodruk

Wymiary: 138 x 69 mm

Awers: Władysław II Jagiełło, złota folia metaliczna w rozecie, druk w kolorze ciemnozielonym, poddruk fioletowy, jasnozielony, oliwkowy i niebieski

Rewers: wizerunek tarczy z orłem z nagrobka Władysława II Jagiełły, u jej podnóża hełm i płaszcz krzyżacki oraz dwa miecze w tle, z lewej strony wizerunku orła widoczny zarys zamku krzyżackiego w Malborku, druk w gamie zielonej, ochrowo-brązowej

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Stanley Doubtfire

Drukarnia: Thomas De La Rue, Londyn; PWPW S.A., Warszawa od 1998 r.

W obiegu: 01.06.1995, zmodernizowany w 2014 r.

Znak wodny: wielotonowy, umiejscowiony - wizerunek Władysława II Jagiełły.

Sygnatury:

MD 731 N, seria i numer: YG 2061113

MD 732 N, seria i numer: CP 2912672

MD 743 N, seria i numer: JG 1793016

MD 744 N, seria i numer: CP 2912668

banknot 200 złotych

emisja 1994 r.

Data emisji: 25.03.1994

Seria i numer: YB 094337

Technika: wkłęsłodruk, offset, typografia, sitodruk

Wymiary: 144 x 72 mm

Awers: Zygmunt I Stary, hologram w kształcie renesansowego kartusza, na którym widoczne są: duży napis NBP 200 okolony wieńcem oraz powtarzające się małe napisy NBP 200, druk w kolorze brązowym, poddruk stanowi siatka giloszowa o przecinających się liniach w kolorach jasnych - żółtym, beżowym, brązowym, oliwkowym, różowym i szarym

Rewers: orzeł przepleciony literą S (SIGISMVNDVS) w sześcioboku z Kaplicy Zygmuntowskiej katedry na tle dziedzińca Zamku Wawelskiego, druk brązowy w kilku odcieniach i oliwkowy

Autor: Andrzej Heidrich, ryt płyty wykonał Terry Chipper

Drukarnia: Thomas De La Rue, Londyn; PWPW S.A., Warszawa od 1998 r.

W obiegu: 01.06.1995, zmodernizowany w 2014 r.

Znak wodny: umiejscowiony - wizerunek Zygmunta I Starego

Sygnatury:

MD 733 N, seria i numer: DO 6881352

MD 734 N, seria i numer: AJ 4925724

MD 745 N, seria i numer: YB 094337

MD 746 N, seria i numer: AM 4866964

Gmach Narodowego Banku Polskiego we Wrocławiu, widok od ul. Kazimierza Wielkiego, kwiecień 2009,
fot. B.Maliszewska (commons.wikimedia.org)

NARODOWY
BANK
POLSKI

Projektanci polskich banknotów w latach 1945-1995

Przenoszenie rysunku projektanta na metalową matrycę, zdjęcia ze zbiorów Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych.

Ryszard Kleczewski (1888-1966) – artysta grafik, rysownik, projektant znaczków, banknotów i papierów wartościowych. Wykonał dwa projekty banknotów emisji 1930 i 1931 dla Banku Polskiego. Projektował znaczki oraz banknoty dla Narodowego Banku Polskiego. Pierwszym powojennym banknotem opracowanym przez Kleczewskiego było 1 000 złotych emisji 1945 r. Następnie wykonał cztery banknoty: 1, 2, 5 i 10 złotych emisji z 1946 r.

Wacław Borowski (1885-1954) – artysta malarz, grafik i scenograf. Projektant banknotów dla NBP. Przed wojną projektował banknoty emisji 1936 r. oraz dwa bilety zdawkowe z 1925 r. i bilet państwowy z 1926 r. Po wojnie w latach 1945-1952 został zatrudniony w PWPW w Warszawie, gdzie dla Narodowego Banku Polskiego projektował banknoty emisji 1946, 1947 i 1948 r. Banknoty emisji 1948 r. były najdłużej pozostającymi bez zmiany daty i podpisów w obiegu banknotami w historii polskiego pieniądza papierowego.

Henryk Tomaszewski (1914-2005) – artysta grafik, rysownik, twórca plakatów, ilustracji. Na początku lat sześćdziesiątych, wspólnie z Julianem Pałką zaprojektował banknot 1000 złotych emisji 1962 r. Ze względu na zmianę NBP, banknot ze zmienioną datą i podpisami został wprowadzony do obiegu w 1966 r. z datą emisji 1965 r. Banknot ten jak na tamte czasy posiadał śmiałą kolorystykę, duże walory artystyczne i techniczne.

Julian Pałka (1923-2002) – artysta grafik, rysownik, twórca plakatów, ilustracji, projektant pawilonów wystawowych. Na początku lat sześćdziesiątych, wspólnie z Henrykiem Tomaszewskim zaprojektowali banknot 1 000 złotych emisji 1962 r.

Andrzej Heidrich (1928-2019) – wybitny artysta grafik, projektant banknotów i znaczków. Na zlecenie Narodowego Banku Polskiego, z którym rozpoczął współpracę w roku 1960 wykonywał dziesiątki szkiców i projektów banknotów. Do obiegu wprowadzono jego pierwszy banknot z serii „Wielcy Polacy”, o nominale 500 złotych z datą emisji 1974 r., z wizerunkiem Tadeusza Kościuszki. Z tej serii Heidrich opracował jeszcze 16 banknotów, które funkcjonowały do 1996 r. Po denominacji w 1995 r. NBP wprowadził do obiegu pięć nowych banknotów z nowej serii „Władcy Polscy”, którymi posługujemy się do dzisiaj. W 2005 r. zaprojektował pierwszy banknot kolekcjonerski upamiętniający Papieża Polaka.

Waldemar Andrzejewski (1934-2005) – artysta grafik, rysownik, twórca plakatów i ilustracji książkowych. Projektował wiele banknotów dla Narodowego Banku Polskiego. Najstynniejsza jest jego seria „Miasta Polskie” składająca się z dziewięciu banknotów z datą emisji 01.03.1990 wydrukowana lecz nie wprowadzona do obiegu ze względu na zbyt wysoką inflację i niewystarczające zabezpieczenia przed fałszerstwem.

1. Czesław Miłczak, Banknoty polskie i wzory, t. 1, Warszawa 2012
2. Lech Kokociński, Pieniądz papierowy na ziemiach polskich, Warszawa 2000
3. Marian Kowalski, Polski pieniądz papierowy 1794-1994, Warszawa 1994
4. Józef Andrzej Szwagrzyk, Pieniądz na ziemiach polskich X-XX w., Wrocław 1989
5. Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. 1919-2008, Andrzej Ambroziewicz, Anna Baczyńska, Aldona Chojnowska, Robert Domagała, Zygmunt Krzysztof Jagodziński, Jan Maciej Kopecki, Juliusz Kulesza, Andrzej Rybarczyk, Mariusz Worek, Tomasz Woźnica, Warszawa 2010
6. Adam Dylewski, Historia pieniądza na ziemiach polskich, Warszawa 2011
7. Jerzy Kochanowski, Dziesięć dni, które wstrząsnęły portfelem, „Polityka” 30.10.2010, nr 44
8. Andrzej Jezierski, Cecylia Leszczyńska, Historia Gospodarcza Polski, Warszawa 2003

Muzeum Papiernictwa mieści się w pochodzącym z XVI w. młynie papierniczym – bezcennym zabytku techniki. Będący pomnikiem historii budynek jest jednym z najciekawszych pod względem architektonicznym obiektów przemysłowych w Europie.

Tradycje czerpania papieru w Dusznikach-Zdroju obejmują ponad cztery stulecia; pierwsza wzmianka o tutejszej pielni pochodzi z 1562 r., a dotyczy sprzedaży udziałów w czerpalni przez Ambrożego Teppera Mikołajowi Kretschmerowi. Dla zwiedzających Muzeum Papiernictwa otwarto w 1968 r., a po trzech latach wprowadzono pokazową produkcję papieru czerpanego. Czerpalnia prędko stała się atrakcją przyciągającą każdego roku dziesiątki tysięcy turystów.

Muzealne wystawy prezentują historię papiernictwa, technologię przemysłu papierniczego w XIX-XX w. oraz dzieje polskiego pieniądza papierowego i sztukę papieru. Można tu obejrzeć, jak w przeszłości wytwarzano papier. Powstające wg dawnej techniki arkusze nadają się do pisanie i drukowania (powstają na nich wydawnictwa ilościowe, dyplomy, zaproszenia, wizytówki a nawet książki bibliofilskie).

Każdy zwiedzający może wziąć udział w warsztatach czerpania papieru, a wyprodukowane przez siebie arkusze otrzymuje na pamiątkę wizyty w Muzeum.

Dzięki unikatowej architekturze budynku pielni, ciekawym ekspozycjom oraz pokazowej produkcji papieru, dusznickie Muzeum zaliczane jest do największych atrakcji turystycznych, które zwiedzając Polskę warto zobaczyć.

57-340 Duszniki-Zdrój

ul. Kłodzka 42

tel. 748 627 400

fax 748 627 410

biuro@muzpap.pl

www.muzeumpapiernictwa.pl

godziny otwarcia muzeum:

listopad – kwiecień:

wt. – niedz. 9:00–15:00

maj – sierpień:

pon. – sob. 9:00–18:00, niedz. 9:00–15:00

wrzesień – październik:

pon. – sob. 9:00–17:00, niedz. 9:00–15:00

Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A.

Opracował Jan Bałchan na podstawie materiałów udostępnionych na: www.pwpw.pl

Współczesny gmach PWPW w Warszawie przy ul. Sanguszki.
Archiwum: PWPW.

Po II wojnie światowej na mocy dekretu wydanego przez komunistów 10 listopada 1945 r. Polską Wytwórnię Papierów Wartościowych przemianowano na Państwową Wytwórnię Papierów Wartościowych. Rozpoczęła się także odbudowa zniszczonego gmachu Wytwórni przy ul. Sanguszki. W tym czasie banknoty i dokumenty drukowane były w Łodzi, a od 1950 r. ponownie w Warszawie

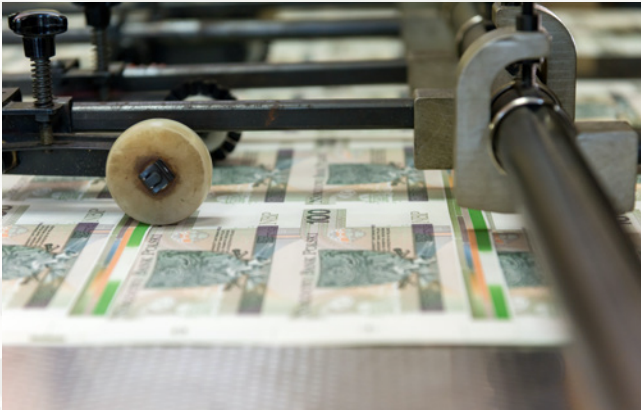
Od samego początku PWPW zajmuje się drukiem banknotów oraz różnego rodzaju dokumentów zabezpieczonych. W 1975 r. do emisji trafił pierwszy banknot z serii „Wielcy Polacy”. Było to 500 złotych z wizerunkiem Tadeusza Kościuszki. Do 1994 r. wprowadzano kolejne nominały. Ostatnim walorem z tej serii był banknot o nominale 2 000 000 złotych z wizerunkiem Ignacego Jana Paderewskiego.

Od 1998 r. PWPW drukuje banknoty z nowej serii „Władcy Polski”, wprowadzone do obiegu wraz denominacją.

Po upadku komunizmu Wytwórnię ponownie przemianowano na Polską Wytwórnię Papierów Wartościowych (PWPW) S.A. Aktualnie jest to jednoosobowa spółka Skarbu Państwa. Od stycznia 2017 r. nadzór właścicielski nad PWPW sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

BANKNOTY

PWPW zajmuje się produkcją banknotów obiegowych i kolekcjonerskich dla Narodowego Banku Polskiego, ale również dla banków centralnych innych państw m. in. dla Gwatemali, Paragwaju, Hondurasu, Dominikany, Dżibuti oraz Libanu.

Produkcja banknotów 100 złotych, staloryt. Archiwum: PWPW.

DOKUMENTY I SYSTEMY IT

Dokumenty identyfikacyjne: blankiety dowodów osobistych, które są następnie personalizowane w Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA, polski paszport biometryczny – książeczka paszportowa z wszytym w okładkę mikroprocesorem, do którego w MSWiA wprowadzane są dane biometryczne, legitymacje, dokumenty dla cudzoziemców (np. karta pobytu). PWPW jest również producentem paszportów i dowodów osobistych dla innych krajów m.in. Armenii, Hondurasu, Islandii i Peru.

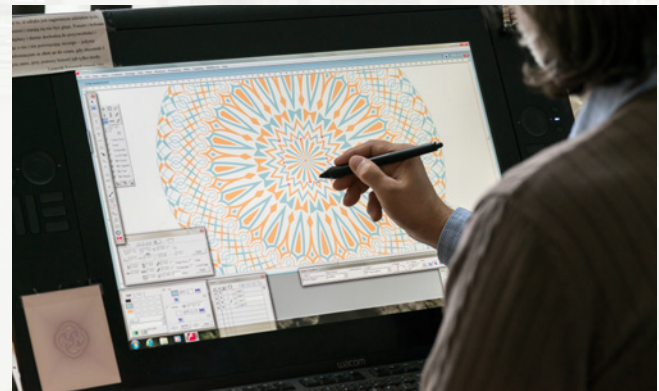
Dokumenty komunikacyjne: prawa jazdy, dowody rejestracyjne, karty pojazdu, nalepki legalizacyjne na szyby i tablice rejestracyjne, zaświadczenia ADR, karty do tachografów cyfrowych oraz system Tachograf Cyfrowy – dla Polski, Armenii, Gruzji i Azerbejdżanu.

Usługi cyfrowe: Centrum Usług Zaufania Sigillum (e-podpis), system Pojazd i Kierowca (PIK), Info-car, Paszportowy System Informacyjny (PSI).

Rozwiązania IT: aplikacja do zdalnego potwierdzania tożsamości eDO App.

PAPIER I DRUKI ZABEZPIECZONE

PWPW jest producentem znaczków pocztowych dla Poczty Polskiej, znaków akcyzy dla Ministerstwa Finansów wraz z systemem identyfikacji banderoli akcyzowych. Produkuje także dyplomy, bony i inne druki zabezpieczone. PWPW eksportuje papier zabezpieczony ze znakiem wodnym, m.in. do Francji, Portugalii, Austrii, Grecji i Turcji.

Projektowanie siatki giloszowej. Archiwum: PWPW.

spis banknotów

Pierwsze powojenne polskie banknoty 1945-1949

emisja 1945 r.

banknot 1 000 złotych 6

emisja 1946 r.

banknot 500 złoty 7

banknot 1 000 złotych 8

banknot 1 złoty 9

banknot 2 złote 10

banknot 5 złotych 11

banknot 10 złote 12

banknot 20 złotych 13

banknot 50 złotych 14

banknot 100 złotych 15

emisja 1947 r.

banknot 20 złotych 16

banknot 100 złotych 17

banknot 500 złoty 18

banknot 1 000 złotych 19

Wymiana pieniędzy w 1950 r.

emisja 1948 r.

banknot 2 złote 21

banknot 5 złotych 22

banknot 10 złote 23

banknot 20 złotych 24

banknot 50 złotych 25

banknot 100 złotych 26

banknot 500 złotych 27

Najbardziej awangardowy polski banknot 1965 r.

emisja 29.10.1965 r.

banknot 1 000 złotych 29

Seria banknotów „Wielcy Polacy” 1974-1995

emisja 1974 r.

banknot 500 złotych 32

emisja 1975 r.

banknot 100 złotych 33

banknot 50 złotych 34

banknot 1 000 złotych 35

emisja 1976 r.

banknot 100 złotych 36

banknot 200 złotych 37

banknot 500 złotych 38

emisja 1977 r.

banknot 2 000 złotych 39

emisja 1979 r.

banknot 50 złotych 40

banknot 100 złotych 41

banknot 200 złotych 42

banknot 500 złotych 43

banknot 1 000 złotych 44

banknot 2 000 złotych 45

emisja 1982 r.

banknot 10 złotych 46

banknot 20 złotych 47

banknot 50 złotych 48

banknot 100 złotych 49

banknot 200 złotych 50

banknot 500 złotych 51

banknot 1 000 złotych 52

banknot 2 000 złotych 53

banknot 5 000 złotych 54

emisja 1986 r.

banknot 50 złotych 55

banknot 100 złotych 56

banknot 200 złotych 57

banknot 5 000 złotych 58

emisja 1987 r.

banknot 10 000 złotych 59

emisja 1988 r.

banknot 50 złotych 60

banknot 100 złotych 61

banknot 200 złotych 62

banknot 5 000 złotych 63

banknot 10 000 złotych 64

emisja 1989 r.

banknot 20 000 złotych 65

banknot 50 000 złotych 66

banknot 200 000 złotych 67

emisja 1990 r.

banknot 100 000 złotych 68

banknot 500 000 złotych 69

emisja 1991 r.

banknot 1 000 000 złotych 70

emisja 1992 r.

banknot 2 000 000 złotych 71

emisja 1993 r.

banknot 50 000 złotych 72

banknot 100 000 złotych 73

banknot 500 000 złotych 74

banknot 1 000 000 złotych 75

banknot 2 000 000 złotych 76

emisja 26.04.2006 r.

projekt banknotu 5 000 000 złotych 77

„Miasta polskie”, seria banknotów, która nie weszła do obiegu, 1990

emisja 1.03.1990 r.

banknot 1 złoty 79

banknot 2 złote 80

banknot 5 złotych 81

banknot 10 złotych 82

banknot 20 złotych 83

banknot 50 złotych 84

banknot 100 złotych 85

banknot 200 złotych 86

banknot 500 złotych 87

Denominacja 1995

emisja 25.03.1994 r.

banknot 10 złotych 89

banknot 20 złotych 90

banknot 50 złotych 91

banknot 100 złotych 92

banknot 200 złotych 93

Wstęp	3
Pierwsze powojenne polskie banknoty 1945-1949 . . 5	
emisja 1945 r.	6
emisja 1946 r.	7
emisja 1947 r.	16
Wymiana pieniędzy w 1950 r.	20
emisja 1948 r.	21
Najbardziej awangardowy polski banknot 1965 r. . . 28	
emisja 29.10.1965 r.	29
Seria banknotów „Wielcy Polacy” 1974-1995 31	
emisja 1974 r.	32
emisja 1975 r.	33
emisja 1976 r.	36
emisja 1977 r.	39
emisja 1979 r.	40
emisja 1982 r.	46
emisja 1986 r.	55
emisja 1987 r.	59
emisja 1988 r.	60
emisja 1989 r.	65
emisja 1990 r.	68
emisja 1991 r.	70
emisja 1992 r.	71
emisja 1993 r.	72
emisja 26.04.2006 r.	77
„Miasta polskie”, seria banknotów, która nie weszła do obiegu, 1990	78
emisja 1.03.1990 r.	79
Denominacja 1995	88
emisja 25.03.1994 r.	89
Projektanci polskich banknotów w latach 1945-1995	96
Bibliografia	98
O muzeum	99
Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. 100	
Spis banknotów	102

Gmach NBP w Łodzi przy al. Kościuszki 14, maj 2007 r.,
fot. HuBar (commons.wikimedia.org)

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

**DOLNY
ŚLĄSK**

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

ISBN 978-83-60990-57-5